

สนับสนุนโดย

- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) โดย สำนักสนับสนุนสุขภาวะชุมชน (สำนัก ๓)
- ศูนย์สนับสนุนวิชาการเพื่อจัดการเครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
- ศูนย์สนับสนุนวิชาการเพื่อจัดการเครือข่ายภาคใต้ตอนบน
- ศูนย์วิจัยและพัฒนากระบวนการสุขภาพชุมชน (ศวช.) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ศูนย์สนับสนุนวิชาการเพื่อจัดการเครือข่ายภาคเหนือ
- ศูนย์สนับสนุนวิชาการเพื่อจัดการเครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
- ศูนย์สนับสนุนวิชาการเพื่อจัดการเครือข่ายภาคเหนือล่าง
- ศูนย์สนับสนุนวิชาการเพื่อจัดการเครือข่ายภาคกลาง
- ศูนย์สนับสนุนวิชาการเพื่อจัดการเครือข่ายภาคใต้ตอนล่าง
- เครือข่ายร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่

คู่มือสรุปบทเรียน การดำเนินงานธนาคารเวลา

วันที่ 27-28 มกราคม 2563

ณ ห้องประชุมจุปีเตอร์ 12

ศูนย์การประชุมอิมแพค เมืองทองธานี
จังหวัดนนทบุรี

คำนำ

การสรุปบทเรียนการดำเนินงานธนาคารเวลา ดำเนินการระหว่างวันที่ ๒๗-๒๘ มกราคม ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุมจูปีเตอร์ ๑๒ ศูนย์การประชุมอิมแพค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ ถอดบทเรียนเรื่องดำเนินงานเด่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานธนาคารเวลาโดยชุมชนท้องถิ่น เพื่อสรุป บทเรียนการพัฒนาธนาคารเวลา เพื่อจัดการเรียนรู้กับตำบลเครือข่าย เพื่อนำข้อมูลไปต่อยอดการ ดำเนินงานสู่การพัฒนาข้อเสนอโครงการธนาคาร และจัดทำข้อเสนอข้อเสนอโครงการทุนอุปถัมภ์

คู่มือสรุปบทเรียนการดำเนินงานธนาคารเวลาครั้งนี้ มี ๔ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑ บทนำการสรุป บทเรียนการดำเนินงานธนาคารเวลา ส่วนที่ ๒ ถอดบทเรียนเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคาร เวลาในพื้นที่ ส่วนที่ ๓ การบริหารจัดการธนาคารเวลา และส่วนที่ ๔ พัฒนาข้อเสนอโครงการ เพื่อให้ ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถสรุปบทเรียนจากดำเนินการธนาคารเวลา และสรุปส่วนขาดที่ต้องพัฒนาเพิ่ม เพื่อให้งานมีความสมบูรณ์ เข้าใจการพัฒนางานในลักษณะธนาคารเวลา โดยเชื่อมโยงสู่หัวข้อต่างๆใน โครงการ เพื่อการออกแบบแนวทางการดำเนินงาน แผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับงานพัฒนา ธนาคารเวลาในพื้นที่ต่อไป

ขนิษฐา นันทบุตร และคณะ

มกราคม ๒๕๖๓

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ค
ส่วนที่ ๑	บทนำการสรุปบทเรียนการดำเนินงานธนาคารเวลา
ส่วนที่ ๒	ถอดบทเรียนเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่
ส่วนที่ ๓	การบริหารจัดการธนาคารเวลา
ส่วนที่ ๔	พัฒนาข้อเสนอโครงการ
ภาคผนวก	(ร่าง)กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อถอดบทเรียนการดำเนินงานธนาคารเวลาและการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพโดยชุมชนท้องถิ่น

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๒.๑	ค้นหาและสอบทานเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่ตนเอง (จิตอาสา ต่อยอดการพัฒนาจิตอาสา ธนาคารความดี)
ตารางที่ ๒.๒	วิเคราะห์ลักษณะงานและกิจกรรมที่เป็นงานอาสา งานช่วยเหลือกัน งานต่อยอดจากงานอาสา งานที่กำหนดให้เป็นความดีกับลักษณะงานเด่น
ตารางที่ ๒.๓	สรุปเรื่องเด่น งานเด่นที่ดำเนินการในพื้นที่
ตารางที่ ๒.๔	แนวทางคำถามการสรุปที่มาและเส้นทางการพัฒนาเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่
ตารางที่ ๒.๕	ที่มาและเส้นทางการพัฒนาเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่ (เรื่องเด่น งานเด่นแต่ละเรื่องในพื้นที่)
ตารางที่ ๒.๖	วิเคราะห์เรื่องเด่นเรื่องเด่น งานเด่นที่มีลักษณะงานเกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาหรือสอดคล้องกับองค์ประกอบการบริหารจัดการธนาคารเวลา
ตารางที่ ๓.๑	ขอบเขตการวิเคราะห์การบริหารจัดการธนาคารเวลา
ตารางที่ ๓.๒	ทบทวนข้อมูลสมาชิกที่เข้าร่วมดำเนินการธนาคารเวลา
ตารางที่ ๓.๓	สอบทานงานที่สามารถทำได้ กับความสอดคล้องกับลักษณะความต้องการการดูแล ช่วยเหลือ ของผู้ต้องการความช่วยเหลือ และการจัดการหน่วยน้ำหนักคะแนน
ตารางที่ ๓.๔	วิเคราะห์งานของสมาชิกในธนาคารเวลา กับการจัดการคะแนน หรือผลตอบแทนจากธนาคารเวลาทั้งรูปแบบคะแนน วิธีการเก็บ และแลกเปลี่ยน
ตารางที่ ๓.๕	วิเคราะห์งานของสมาชิกในธนาคารเวลา กับการจัดการทรัพยากร และทุนทางสังคมที่หนุนเสริม ประโยชน์ที่เกิดขึ้น
ตารางที่ ๓.๖	วิเคราะห์การบริหารจัดการธนาคารเวลา และโอกาสพัฒนาต่อยอด

ส่วนที่ ๑	บทนำการสรุปทบทวนการดำเนินงานธนาคารเวลา

๑. แนวคิดหลักการ

ธนาคารเวลา (Time bank) เป็นการจัดการให้เกิดการแลกเปลี่ยนบริการซึ่งกันและกัน โดยเปลี่ยนบริการ หรือกิจกรรมที่ทำเป็นหน่วยของเวลา หรือหน่วยของความดีเป็นการตอบแทน และการแลกเปลี่ยนกับสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น เงิน อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย เป็นต้น และค่าตอบแทนเป็นการชดเชยงาน กิจกรรมในชีวิตประจำวัน คือ งานบ้าน กิจกรรมของครอบครัว กิจกรรมร่วมกับเพื่อนบ้าน และกิจกรรมในชุมชน โดยยึดหลักร่วมผลิต สมัครใจเข้าร่วมทำ หรือบริการ รับผิดชอบต่อสังคม จากกิจกรรมที่ทำ หรือบริการ ซึ่งต้องเป็นความต่อเนื่อง ระยะเวลา และมีประสิทธิผลมากกว่าบริการที่ทำโดยกลุ่ม องค์กร หน่วยงาน ที่รับผิดชอบเพียงลำพัง^๑

ธนาคารเวลา เป็นรูปแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ชุมชนดูแลซึ่งกันและกันด้วย การแลกเปลี่ยนทักษะ ประสบการณ์ บริการขั้นพื้นฐาน และสามารถสะสมเวลาไว้เสมือนหนึ่งเราออมเงินในบัญชีธนาคารของเราเมื่อยามที่จำเป็นที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือก็สามารถเบิกเวลามาใช้ได้ โดยใช้เวลาแลกเวลา บริการแลกเปลี่ยน ต้องเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ ต้องมีข้อตกลงร่วมกัน มีคณะกรรมการ มีเจ้าหน้าที่ เชื่อมต่อระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการ ธนาคารเวลาไม่ได้รับฝากเงินเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน แต่รับฝากเวลาในหน่วยชั่วโมง จากการที่สมาชิกทำงานจิตอาสาดูแลผู้อื่นในละแวกบ้านใกล้เคียง และสมาชิกก็สามารถถอนจำนวนชั่วโมงที่ฝากไว้มาเป็นผู้รับบริการจิตอาสาจากผู้อื่น เป็นรูปแบบอาสาสมัครแบบแรงผลักดันที่เอาความถนัดของคนไปแลกกัน และสามารถสะสมการแลกเปลี่ยนได้ในรูปแบบของเวลามา ระบบธนาคารเวลาจึงเปรียบเสมือนระบบเงินตราชุมชน (community currency) หรือเงินตราท้องถิ่น (local currency) ที่สร้างสรรค์ เป็นตัวกลางแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการกับเพื่อนบ้านที่เอื้อให้ผู้คนได้ปฏิสัมพันธ์กับคนในสังคมเดียวกันในฐานะผู้ให้และผู้รับ ธนาคารเวลาจะเกิดขึ้นเมื่อเครือข่ายสมาชิกมีข้อตกลงร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนทักษะ ประสบการณ์ รูปแบบการบริการขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักคิดว่าทุกคนมีเวลาเท่าเทียมกันจะนำไปสู่การสร้างเครือข่ายทางสังคมที่เข้มแข็งในการดูแลซึ่งกันและกัน^๒

คุณลักษณะที่เฉพาะของปฏิบัติการในธนาคารเวลา ประกอบด้วย ๕ คุณลักษณะ ได้แก่ (๑) บุคคลเป็นทรัพยากรสามารถสร้างงาน กิจกรรมที่มีค่า และแบ่งปันกับคนอื่นได้ (๒) กำหนดรูปแบบการทำงาน ที่เงินอาจไม่สามารถจ่ายได้ เช่น การสร้างงาน กิจกรรมที่ส่งเสริมครอบครัวที่เข้มแข็ง การร่วมกิจกรรมกับเพื่อนบ้าน การอาสาช่วยเหลือคนอื่น และ(๓) การกำหนดเครดิตเวลาจากงาน กิจกรรมที่เป็นหน่วย ความดี ตอบแทน ของความทรงจำที่ดี ความชื่นชมจากงาน หรือสิ่งที่ทำ (๔) เป็นการเสริมความเข้มแข็งให้กับความสัมพันธ์ของคนในสังคมที่เป็นผู้ให้ และผู้รับ โดยมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หลายมิติ ได้แก่ จากการรอและขอความช่วยเหลือ เป็นการประเมินตนเองว่าจะช่วยคนอื่น ทำเพื่ออนาคต และทำให้สังคมน่าอยู่ (๕) สร้างเครือข่ายทางสังคม ให้การช่วยเหลือกัน สนับสนุนดูแลกัน และเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชน และ (๖) ความเคารพ ศรัทธา บนพื้นฐานของความอิสระทั้งการติดต่อสื่อสาร ศาสนา การเมือง มีจิตวิญญาณของประชาธิปไตย และเชื่อว่าทุกอย่างรอบกายเป็นสิ่งมีค่า การตอบแทนที่จะเกิดขึ้นเป็นผลจากการกระทำ ทั้ง ๖ คุณลักษณะ ที่กล่าวมาแสดงความเป็นพลเมือง ของสมาชิกที่ให้ความสำคัญกับชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ (ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ, ๒๕๕๕)^๓

^๑ Gregory, L. (๒๐๐๙). Chang Takes Time: Exploring Structural and Development Issues of Time banking. International Journal of Community Currency Research, ๑๓, ๑๙-๓๒.

^๒ กองส่งเสริมสวัสดิการและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ กรมกิจการผู้สูงอายุ. (๒๕๖๒). แนวทางการดำเนินงานธนาคารเวลาของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

^๓ ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ. (๒๕๕๕). ความเป็นพลเมืองในประเทศไทย: Citizenship in Thailand. เอกสารประกอบการเผยแพร่ในการประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ ๑๓ ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ วันที่ ๒๒- ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๕ สถาบันพระปกเกล้า ค้นจาก www.kpi.ac.th

องค์ประกอบของธนาคารเวลา มีรายละเอียดดังนี้

๑. ที่มาของการดำเนินงาน อาจมาจาก ๖ ประเด็น ได้แก่ ๑) นโยบายระดับจังหวัด ประเทศ ที่กำหนดให้หน่วยงาน องค์กรในพื้นที่ดำเนินกิจกรรมธนาคารเวลา ๒) นโยบายจังหวัด อำเภอ ๓) นโยบายตำบล ท้องถิ่น ผู้นำ อปท. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำกลุ่มองค์กร ขอตกลงหน่วยงานองค์กร ในชุมชนที่กำหนดให้มีการทำงานร่วมกัน และต่างเอื้อประโยชน์ต่อกัน เช่น อปท.พัฒนาอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน มีข้อตกลงร่วมให้อาสาสมัคร เยี่ยมผู้สูงอายุ ดูแลช่วยเหลือพาไปร่วมกิจกรรม ประสานหน่วยงานช่วยเหลือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้มีการจัดตั้งธนาคารเวลา โดยมีศูนย์จัดการเวลาที่ อปท. หน่วยบริการสุขภาพรับสมัครผู้สนใจเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือผู้ป่วยที่มารับบริการ พัฒนาผู้ดูแลผู้สูงอายุให้บริการที่บ้าน กรณีติดบ้าน ติดเตียง ๔) เรียนรู้รูปแบบจากพื้นที่อื่น เช่น แก่นนำ ผู้นำไปเรียนรู้ ดูงานกับพื้นที่ที่มีงานเด่น สนใจจึงพัฒนางานธนาคารเวลา และเห็นควรทำในพื้นที่ตนเอง ๕) ปัญหาและความต้องการของคนในพื้นที่ สถานการณ์พื้นที่ ได้แก่ ปัญหาพฤติกรรมเสี่ยง ดื่มสุรา เล่นการพนัน ทะเลาะวิวาท ขัดแย้งในครอบครัว นอกครอบครัว ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนที่อยู่เป็นกลุ่ม ขาดการเอื้อเพื่อช่วยเหลือกัน เป็นต้น ๖) การพัฒนาต่อยอดในพื้นที่

๒. ผู้นำ แก่นนำตามบทบาทการจัดตั้ง และจัดการ ได้แก่ (๑) เป็นผู้ริเริ่ม เป็นผู้นำด้านความคิด ค้นหา และนำใช้ทุนทางสังคมที่มีอยู่ในการพัฒนางาน บทบาทในชุมชน เช่น พระสงฆ์ ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน เป็นต้น (๒) เป็นผู้สนับสนุน เช่น สนับสนุนงบประมาณ บุคลากร วิชาการ การจัดการบางเรื่อง เช่น หน่วยงาน กลุ่ม องค์กรใน และนอก พื้นที่ (๓) เป็นผู้ชักชวน อาจเป็นสมาชิก หรือ แก่นนำมีบทบาทประชาสัมพันธ์งาน บอกต่อ เพิ่มจำนวนทุนทางสังคม เช่น อสมช. ผู้ดูแลผู้สูงอายุ อาสากู้ชีพ พระ แก่นนำเยาวชน เป็นต้น (๔) เป็นผู้จัดการ มีบทบาทในการบริหารจัดการธนาคารเวลาด้วยการจัดการเครดิต เวลา ความดีทั้งอ้อม และเบิกถอน รวมถึงต้องมีศักยภาพในการขยายสมาชิกทั้งชักนำเข้าร่วมเป็นสมาชิก และสร้างกลุ่มใหม่ เสริมศักยภาพทีมทั้งสมาชิก และกลุ่ม องค์กรที่จัด ประสานกองทุนและขยายประเภทของเครดิตเวลา และความดี รวมถึงการพัฒนาเครือข่ายในชุมชน ชุมชนอื่น และองค์กรอื่นใน และนอกพื้นที่ (Gregory, ๒๐๐๔)

๓. การบริหารจัดการ มีรายละเอียดดังนี้

๑) การรับสมาชิก เกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เกณฑ์การรับสมาชิก ได้จากข้อสรุปคณะกรรมการ ที่กำหนดคุณลักษณะของสมาชิกไว้ตามเป้าหมายการดำเนินการธนาคารเวลา เช่น เป็นนักเรียน ในโรงเรียนเขตที่ตั้งเป็นจิตอาสาสมัคร แม่บ้านทำงานดูแลคนป่วยที่บ้าน ตัดผม อาบน้ำให้ผู้ป่วย ผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ ที่ต้องการรวมกันเยี่ยมเพื่อน นำขยะมารวมกันทำบุญ เป็นสมาชิกกลุ่มอาสาป็นสุข มาจากพนักงาน อปท. ผู้บริหาร อปท. อสม. จิตอาสาผู้สูงอายุ ให้การดูแล ช่วยเหลือผู้ป่วยที่บ้าน ปรับบ้าน สิ่งแวดล้อม อาบน้ำ ตัดผม ขึ้นทะเบียนคนพิการ เป็นต้น บทบาทสมาชิก เป็นข้อตกลง ขอบเขตการดำเนินงาน การสะสมเวลา ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับสมาชิก อยู่ในลักษณะผลตอบแทนเป็นหน่วยเวลา ธนาคารเวลา ผลตอบแทนสำหรับสมาชิกอยู่ใน ๓ รูปแบบ (Hayashi, ๒๐๑๒)^๔ ได้แก่ (๑) ออมเวลา ในฐานะอาสาสมัครทั้งหมด (๒) รูปแบบการดำเนินงานที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้ทั้งในรูปแบบข้อตกลงกลางที่กำหนดให้จ่ายได้ และผู้ใช้บริการจ่ายเอง และ (๓) ขอตกลงระหว่างผู้ให้บริการ และผู้จัดการ หรือแบบโควต้า คือ การกำหนดโควต้าของบริการ และกิจกรรม สำหรับอาสาสมัครให้ดำเนินการตามที่กำหนด

๒) งานที่สมาชิกสามารถดำเนินการได้ เช่น งานอาสาช่วยเหลือ ร่วมพัฒนาในลักษณะสละเวลา แล้วแปลงเวลาเป็นคะแนนสะสม งานด้านเศรษฐกิจ เช่น กลุ่มอาชีพที่แปลงเวลาจากการมาร่วมทำงานเป็นค่าตอบแทน อาจเป็นเงิน หรือผลิตภัณฑ์ก็ได้ งานที่กำหนดให้เป็นความดี เช่น ร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์(เก็บขยะ ทำความสะอาด ลงแรงช่วยเหลือสังคม เป็นต้น) ใช้เกณฑ์กำหนดหน่วยคะแนน และสะสมเป็นคะแนนความดีได้ สามารถแปลงเป็นสิ่งของตอบแทน หรือแปลงเป็นเวลาร้องขอให้ช่วยเหลือ และงานอื่นๆ

^๔ Hayashi, M. (๒๐๑๒). 'Japan's Fureai Kippu Time-banking in Elderly Care: Origins, Development, Challenges and Impact' *International Journal of Community Currency Research*, ๑๖ (A), ๓๐-๔๔.

๔) กลุ่มประชากรเป้าหมาย เช่น กลุ่มที่เป็นเป้าหมายในการเก็บหรือสะสมคะแนน ได้แก่ ผู้ต้องการการดูแล ช่วยเหลือ เช่น คนป่วยต้องไปตรวจ คนป่วยติดเตียง ติดบ้าน คนทุกข์ยากลำบาก คนพิการ ผู้ประสบอุบัติเหตุ อุบัติภัย ผู้ที่อยู่คนเดียวขาดคนดูแล เป็นต้น สมาชิก แกนนำกลุ่ม องค์กร หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง อาจทำหน้าที่เป็นผู้สะสมคะแนนหรือเวลา ในธนาคาร หรือใช้ประโยชน์จากคะแนน หรือเวลาที่สะสม เช่น ผู้สูงอายุ กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มอปพร. อาสาสมัคร เด็กและเยาวชน เป็นต้น

๕) ผลตอบแทน (หน่วยคะแนน หน่วยเวลา) มีการจัดการ ๓ ส่วน ได้แก่ (๑) หน่วยตอบแทนที่ได้รับ (๒) การแลกเปลี่ยน (๓) การจัดการผลตอบแทน มีรายละเอียดดังนี้

๕.๑) หน่วยตอบแทนที่ได้รับ ประกอบด้วย ๓ ลักษณะ ได้แก่ (๑) หน่วยคะแนนความดี ซึ่งกำหนดตามลักษณะของสมาชิก ลักษณะกิจกรรม การได้รับคะแนนอาจกำหนดเป็นรอบครั้งการทำกิจกรรม หรือรายปีขึ้นอยู่กับจัดการ ข้อตกลงของแต่ละธนาคาร อาจคิดรวมเป็นกิจกรรม เช่น อาสาสอนในโรงเรียน ผู้สูงอายุ สอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กในชุมชน เป็นต้น (๒) หน่วยเวลา ส่วนใหญ่จะกำหนดโดยหน่วยงาน องค์กรที่รับผิดชอบ กำหนดเป็นเกณฑ์พื้นฐาน ทำเกินก็คิดได้เพียงหน่วยเดียว (๓) หน่วยกิจกรรม และงาน เป็นการนับจำนวนครั้งขั้นต่ำของการเข้าร่วม จะสรุปปีละครั้ง เช่น การเข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้าน ไม่น้อยกว่า ๔ ครั้งต่อปี การบริจาคทรัพย์ ๕ บาทต่อ ๑ ความดี การเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ๑๖ ครั้งต่อ ๑ ความดี ปลุกต้นไม้ ๑๐ ต้น ต่อ ๑ ความดี เป็นต้น

๕.๒) การแลกเปลี่ยน การนำหน่วยคะแนนความดี หน่วยเวลา หน่วยงาน กิจกรรม มาแลกเปลี่ยน มีการกำหนดโดยองค์หลักที่ดำเนินการ และความร่วมมือของกลุ่ม องค์กร หน่วยงานในพื้นที่ ลักษณะการแลกเปลี่ยน ได้แก่ (๑) การแลกเปลี่ยนเงิน ในรูปแบบการกำหนดหน่วยเวลาต่อเงิน (๒) แลกเป็น สิ่งของ เครื่องใช้ วัสดุ อุปกรณ์ทางการศึกษา ตามความต้องการของผู้ให้บริการที่เป็นเจ้าของหน่วยคะแนน (๓) การบริการสาธารณูปโภค หรือบริการอื่นๆขององค์กร เช่น ค่าน้ำประปา ค่าภาษีป้าย โรงเรือน ที่ดิน เป็นต้น ค่าใช้บริการเครื่องจักรกล ค่าจัดเก็บขยะ เป็นต้น (ขนิษฐา นันทบุตร และคณะ, ๒๕๕๒)^๕ (๔) หลักประกัน การกู้ยืมของสถาบันการเงินชุมชน เช่น ใช้คะแนนความดีค้ำประกันเงินกู้ หรือรับดอกเบี้ยที่ต่ำกว่า เป็นต้น

๕.๓) การจัดการผลตอบแทน ดำเนินการในกลุ่มผู้จัดการ อาจเป็นหน่วยงาน องค์กรในพื้นที่ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการเงินชุมชน โรงเรียน เป็นต้น มีลักษณะงาน ๓ ลักษณะ ได้แก่ (๑) การจัดการข้อมูล โดยการจัดเก็บในสมุดประจำตัว และบันทึกลงในคอมพิวเตอร์กลาง เจ้าของหน่วยความดี สามารถนำมาฝาก และตรวจสอบพร้อมถอน หรือแลกเปลี่ยน (๒) การคำนวณหน่วยคะแนนและการแลกเปลี่ยน โดยหน่วยจัดการกลางคำนวณให้ตามข้อตกลง ที่กำหนดหน่วยคะแนน จากงาน กิจกรรมความดี ที่บันทึกและมีการรับรองจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (๓) ความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยน หรือเป็นหน่วยย่อยที่กำหนดให้คำนวณหน่วยคะแนนได้ จะดำเนินการให้หน่วยคะแนนเสร็จเรียบร้อย พร้อมสำหรับการแลกเปลี่ยน

๖) วิธีการจัดการ มีวิธีการจัดการ ๒ ลักษณะ ได้แก่ (๑) การจัดการเฉพาะส่วนของธนาคารเวลา และ (๒) การจัดการร่วมกับการพัฒนาชุมชนด้านอื่นๆ มีรายละเอียดดังนี้

๖.๑) การจัดการงาน กิจกรรม ที่เกี่ยวข้องบางส่วนธนาคารเวลา เป็นงานที่ดำเนินงานเดี่ยว และกำหนดงานขึ้นเฉพาะดำเนินการแยกจากโครงการ งานพัฒนาในชุมชน กำหนดกิจกรรม บริการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน เช่น โครงการความดีของหลายกลุ่มวัย เช่น โครงการกลุ่มสัมพันธ์ ผู้สูงอายุ โครงการร้อยคน ร้อยดวงใจ ร้อยความห่วงใย แต่ผู้สูงวัยที่ขาดแคลน โครงการ ๑ วัน ๑ บาท เพื่อเติมโอกาสให้กับผู้ยากไร้ โครงการลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ งานศพปลอดเหล้า วัดปลอดเหล้า โรงเรียนปลอดเหล้า ครอบครัวปลอดเหล้าโครงการมรดกน้อย โครงการกวยสลากเพื่อการศึกษา โครงการปลุกต้นไม้ แต่ผู้ วายชนม์ ทุกงานศพ เป็นต้น

๖.๒) การจัดการร่วมกับการพัฒนาชุมชนด้านอื่น ๆ มีการจัดการ ๓ ส่วน ได้แก่ อธิบายการจัดการ ใน ๓ ส่วน ได้แก่ (๑) การจัดการงาน กิจกรรม (๒) การจัดการสมาชิก ผู้นำ แกนนำ และ (๓) การจัดการ หน่วยตอบแทน และข้อมูลอื่น ๆ มีรายละเอียดดังนี้

^๕ ขนิษฐา นันทบุตร และคณะ. (๒๕๕๒). *สามัคคีชุมชนที่ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช*. กรุงเทพฯ: ทีคิวพี.

การจัดการงาน กิจกรรม ประกอบด้วย ๒ ส่วน ได้แก่ (๑) งาน กิจกรรม ประกอบด้วยงาน ๕ ลักษณะ ได้แก่ งาน กิจกรรมด้านสังคม เช่น การร่วม และช่วยเหลืองานบุญ ประเพณี ถ่ายทอดภูมิปัญญา สอนงานด้านศิลปะ วัฒนธรรม งานอาสา ช่วยเหลือลงแรง ลงเงิน เช่น การระดมแรง เงิน ร่วมทำความสะอาดแหล่งน้ำ หมู่บ้าน วัด โรงเรียน สร้างบ้านให้คนยากจน คนที่ประสบภัยพิบัติ การลงแขกทำนา เกี่ยวข้าว ตั้งกองทุนอาหารชุมชน เป็นต้น งาน กิจกรรมอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เช่น การทำฝายกั้นน้ำ แนวกันไฟฟ้า งาน กิจกรรมด้านเศรษฐกิจ เช่น การออม การลดรายจ่ายในครัวเรือน บัญชีครัวเรือน ปลุกผักกินเอง และแบ่งปัน เป็นต้น งาน กิจกรรมด้านสุขภาพ ได้แก่ บริการดูแลสุขภาพที่บ้าน การตรวจรักษาในชุมชน การส่งต่อกรณีเจ็บป่วยฉุกเฉิน ภัยพิบัติ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยจิตเวช ผู้ติดเชื้หวัด หลังคลอด และทารกแรกเกิด การให้การปรึกษาแก่ญาติและครอบครัวของผู้ป่วยจิตเวช ผู้ติดเชื้ การให้การปรึกษาด้านแหล่งประโยชน์ต่างๆ การถ่ายทอดความรู้ในด้านต่างๆ ทั้งที่เป็นความรู้ด้านสุขภาพ ความรู้ด้านการส่งเสริมอาชีพ ความรู้ด้านการเกษตร เป็นต้น และ (๒)การกำหนดเป้าหมายของงาน กิจกรรม ได้แก่ เป้าหมายที่ต้องการจากงาน กิจกรรม เช่น ให้ผู้รับบริการมีสุขภาพที่ดีขึ้น การช่วยเหลือ เกื้อกูลกัน มีการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น ดิน น้ำ ป่า มีการจัดการมลพิษ เช่น น้ำเสีย ขยะ หมอกควัน สนับสนุนให้ครอบครัวเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย มีการออมเพื่ออนาคต และเจ็บป่วย เป็นต้น มีกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด เพื่อให้การดูแล เช่น คนป่วย ผู้สูงอายุอยู่คนเดียว ป่วยติดเตียง ติดบ้าน คนทุกข์ยาก คนไร้ที่อยู่ คนพิการ ประสบเหตุฉุกเฉิน ภัยพิบัติ เป็นต้น

การจัดการสมาชิก แกนนำ ประกอบด้วย (๑) ผู้นำ แกนนำ ได้จากทุนทางสังคมที่เป็นแหล่งเรียนรู้ งานพัฒนาในตำบล ทั้งที่เป็นงานของกลุ่มทางสังคม องค์กรชุมชน ท้องที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานรัฐ เอกชน และจัดการ กำหนดหน่วยคะแนนโดยทุนทางสังคมที่มีงาน และนำมาแลกเปลี่ยนในธนาคารเวลาโดยบริหารจัดการสมาชิกของตนเอง แต่ใช้ประโยชน์ที่ส่วนกลาง (๒) สมาชิก ได้มาจากการเป็นสมาชิกในกลุ่ม องค์กรต่างๆ และประชาชนทั่วไปที่สนใจ สามารถลงทะเบียนเพื่อรับคะแนนความดีได้ในกลุ่ม องค์กร หน่วยงานที่ตนเองมีงาน กิจกรรม และขอแลกเปลี่ยนคะแนนได้จากส่วนกลาง และการจัดการหน่วยคะแนน และข้อมูลอื่นๆ ดำเนินการเช่นเดียวกับรูปแบบธนาคารเวลา

๗) การจัดการข้อมูล เช่น ข้อมูลลักษณะกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการให้การดูแล ช่วยเหลือ เป็นจำนวน และความต้องการ เช่น กลุ่มผู้ป่วย คนพิการ ติดบ้าน ติดเตียง คนที่ประสบอุบัติเหตุ อุบัติภัย เป็นต้น ลักษณะความช่วยเหลือ เช่น ช่วยอยู่เป็นเพื่อน ช่วยทำกิจวัตรบางเวลา พาไปทำกิจกรรม ทำธุรกรรม ไปตลาด ต้องการคนอยู่ดูแลตลอดเวลา ช่วยลงแรงทำงาน ช่วยพาส่งโรงพยาบาล เป็นต้น ข้อมูลสมาชิก เช่น ที่อยู่ ช่วงเวลาที่ทำกิจกรรมได้ ความมารด ทักษะ ความเชี่ยวชาญที่ตรงความต้องการ เพื่อมอบหมายและจัดการ ข้อมูลผลตอบแทน ที่เกิดจากการทำงาน โดยระบุข้อมูลหน่วยคะแนน เช่น ทำงาน ๑ ชั่วโมงได้ ๑ คะแนน บริจาคเงิน ๑,๐๐๐ บาทเท่ากับ ๑ คะแนน คะแนนความดี ๑ หมื่นคะแนน วิธีการบันทึกหรือเก็บข้อมูลเช่น สมุดบันทึกเก็บด้วยตัวเองมีคนยืนยัน โปรแกรมบันทึก กลุ่มบันทึก หน่วยงานบันทึก ซึ่งอาจรวมการถอนหน่วยคะแนนที่เก็บแลกเปลี่ยนการช่วยเหลือตอบแทน หรือสิ่งของ เครื่องใช้ ภาษี เครื่องเรียน ค่ารถ เป็นต้น

๘) ทรัพยากรที่มาหนุนเสริมการจัดการธนาคารเวลา

ทุนทางสังคมและการจัดการทรัพยากรหลักที่นำมาใช้ในการจัดการธนาคารเวลา เช่น ๑)ทุนทางสังคมหลักที่จัดการธนาคารเวลา ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบล ผู้นำ แกนนำอาสา เป็นต้น ๒) ทุนทางสังคมหลักในการจัดการจิตอาสา เช่น อาสาสมัครผู้เป็นจิตอาสา อสม. อพมก. อพส. อปพร แม่อาสา เป็นต้น

ทุนทางสังคมและการจัดการทรัพยากรร่วมในการจัดการธนาคารเวลา เช่น ๑)ทุนทางสังคมที่ร่วมจัดการธนาคารเวลา ได้แก่ ท้องที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ประธานกลุ่ม สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ศพด. อาสาสมัคร เจ้าคณะตำบล กลุ่มกองทุนสวัสดิการชุมชน กลุ่มอปพร. ชมรมผู้สูงอายุ กลุ่มอาชีพ กลุ่มพัฒนาสตรี สมาชิกในชุมชน เป็นต้น ๒) ทุนทางสังคมร่วมในการจัดการจิตอาสา ได้แก่ โรงพยาบาล รพสต. อปพร. กลุ่มอาสาสมัครอื่น เป็นต้น เป็นต้น

ทุนทางสังคมและการจัดการทรัพยากรร่วมสนับสนุนในการจัดการธนาคารเวลา ประกอบด้วย บุคลากร องค์กรและหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก เช่น ๑) ทุนทางสังคมที่ร่วมสนับสนุนธนาคารเวลา ได้แก่ วัด โรงเรียน รพสต. สถาบันการศึกษา โรงพยาบาล สถานีตำรวจ พัฒนาชุมชน เป็นต้น ๒) ทุนทางสังคมร่วมสนับสนุนในการจัดการจิตอาสา ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่น อบต. โรงเรียน วัด ผู้นำชุมชน แกนนำ

หมู่บ้าน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนักงาน หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด เป็นต้น

ตัวอย่าง เช่น ประธานกลุ่มแม่บ้านสตรี มีบทบาทเป็นผู้จัดการ สนับสนุนสตรีอาสาสมัคร ทำอาหารงานบุญประเพณีในหมู่บ้านบันทึกเป็นเวลาอาสา เก็บสะสมเป็นเวลาออกแรงของครัวเรือน เมื่อถึงงานบุญในครอบครัว ใช้คะแนนสะสมเอาแรงเพื่อนบ้านช่วยงานบุญตนเอง ศูนย์ศสมข.ในหมู่บ้าน เป็นศูนย์ข้อมูลผู้ป่วยติดบ้าน ติดเตียง และเก็บรักษาเครื่องมือ อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็น และกายอุปกรณ์สำหรับสนับสนุน อาสาสมัครต้องการไปเยี่ยมบ้าน ช่วยเหลือกิจวัตรประจำวันผู้สูงอายุผู้ป่วยติดบ้าน กองทุนหมู่บ้าน ใช้เงินผลกำไรสมทบกองทุนสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือสวัสดิการเมื่ออาสาสมัครในธนาคารเวลาเจ็บป่วย อกป. เป็นศูนย์ข้อมูลฝาก-ถอนคะแนนความดี หรือสะสมเวลา โดยให้มีคนรับผิดชอบดำเนินการตลอดเวลา

๔) ประโยชน์ที่เกิดขึ้น

การดำเนินงานของธนาคารเวลาก่อให้เกิดประโยชน์ต่อทั้งผู้ที่มีส่วนในการดำเนินการซึ่งได้แก่ ผู้ที่มีส่วนในการให้เกิดธนาคารขึ้น ส่งผลกระทบต่อชุมชนและสังคม ซึ่งประโยชน์ของการจัดตั้งและดำเนินงาน และกิจกรรมของธนาคารเวลา มีดังนี้

๔.๑) ผู้นำ แกนนำ ได้แก่ เกิดการสร้างผู้นำที่มีจิตสาธารณะมีความสนใจให้ความสำคัญกับปัญหาของชุมชนท้องถิ่น และมีความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น ปัญหาในการดูแลผู้ป่วยเรื้อรัง ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสในชุมชน เกิดการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและความมีจิตสาธารณะ เกิดความกล้าหาญทางจริยธรรม และเชื่อมั่นในการทำสิ่งที่ถูกต้อง เกิดการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีการส่งต่อวิสัยทัศน์และบทบาทหน้าที่ทำงานในชุมชน จากรุ่นสู่รุ่น เพิ่มความสามารถในการบริหารจัดการในชุมชน เกิดการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อให้คนทำความดีมากยิ่งขึ้น เป็นต้น

๔.๒) สมาชิก ได้แก่ เพิ่มความสามารถในการทำงานเป็นทีมของสมาชิก และความสามารถในการจัดการตนเองและชุมชนได้ โดยมีการวางแผน จัดกระบวนการ ดำเนินการและประเมินผลการพัฒนาชุมชนของตนเองได้ เช่น การดูแลผู้ป่วยเรื้อรัง ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสในชุมชน เกิดความเอื้ออาทรต่อกัน ไว้วางใจซึ่งกันและกัน เกิดกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วม มีการใช้ความคิดเห็นร่วมกันในการจัดการปัญหา มีความเคารพในสิทธิและการตัดสินใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีการประนีประนอมกันในทางความคิด รู้จักใช้ปัญญา และเหตุผลในการแก้ปัญหายึดถือหลักความเสมอภาคและเท่าเทียมกันของสมาชิก เป็นต้น

๔.๓) ผลกระทบต่อชุมชน ได้แก่ ประชากรกลุ่มเป้าหมายมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสในชุมชนได้รับความช่วยเหลือและฟื้นฟูทางด้านสุขอนามัย ด้านจิตใจ และสังคม เกิดการเสริมสร้างจิตสำนึกในเรื่องปัญหา ความต้องการในชุมชน สังคม เช่น การตระหนักและให้ความสำคัญกับประเด็นคุณภาพชีวิต ปัญหาในการดูแลผู้ป่วยเรื้อรัง ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสในชุมชน เกิดกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมในองค์กร มีการใช้ความคิดเห็นร่วมกันในการจัดการปัญหา สร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนได้ดำเนินชีวิตตามหลักหลักธรรมของศาสนาที่ตนเองนับถือ เช่น ศีล ๕ การปฏิบัติตามกฎหมายที่มีการกำหนดไว้ เพื่อสร้างความสุขให้ตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมโดยรวม เกิดกลไกในระดับฐานรากของชุมชนที่ทำหน้าที่ป้องกัน ลดปัญหาให้การช่วยเหลือฟื้นฟูและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพให้กับคนในชุมชน เกิดการส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายและสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน เช่น เครือข่ายการดูแลผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เป็นต้น

๒. วัตถุประสงค์ เพื่อให้

- ๑) เพื่อถอดบทเรียนเรื่องเด่นงานเด่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานธนาคารเวลาโดยชุมชนท้องถิ่น
- ๒) เพื่อสรุปบทเรียนการพัฒนาธนาคารเวลา เพื่อจัดการเรียนรู้กับตำบลเครือข่าย
- ๓) เพื่อนำข้อมูลไปต่อยอดการดำเนินงานสู่การพัฒนาข้อเสนอโครงการธนาคาร และจัดทำข้อเสนอโครงการทุนอุปถัมภ์

๓. กระบวนการ

๓.๑ ผู้เข้าร่วมประชุมรับฟังวัตถุประสงค์และเป้าหมายแนวทางการสนับสนุนการขับเคลื่อนธนาคารเวลา เรียนรู้และทำความเข้าใจกระบวนการถอดบทเรียน

๓.๒ ผู้เข้าร่วมประชุมสรุปบทเรียนการดำเนินงานธนาคารเวลาในพื้นที่ตนเอง ดังนี้

๓.๒.๑ ถอดบทเรียนเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่

๑) ค้นหาและสอบถามเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่ตนเอง ตามองค์ประกอบการค้นหาเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่และบันทึกรายละเอียด โดยนำใช้ตารางที่ ๒.๑

๒) สรุปงานและกิจกรรมของเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่ตนเอง จากตารางที่ ๒.๑ วิเคราะห์ลักษณะงานอาสา งานช่วยเหลือกัน งานลงแรง งานเอาแรง งานต่อยอดจากงานอาสา งานทำความดี งานที่กำหนดให้เป็นความดี ผู้ดำเนินการหลัก ร่วม สนับสนุน กลุ่มประชากรเป้าหมาย ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ ระบุลักษณะงานเด่น และแปลผลการวิเคราะห์คุณลักษณะงานเด่น โดยนำใช้ตารางที่ ๒.๒

๓) ทำความเข้าใจแนวทางคำถามการสรุปที่มาและเส้นทางการพัฒนาเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่ ระบุเหตุการณ์ สถานการณ์สำคัญหรือปัญหาของพื้นที่ เหตุที่มาของการพัฒนา งานหรือกิจกรรมในการจัดการตนเอง ประชากรเป้าหมาย ทุนทางสังคมที่เข้าร่วมกระบวนการจัดการ และผลผลิตผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น จากนั้นนำข้อมูลวาดเป็นแผนภาพเส้นทางการพัฒนาเรื่องเด่น งานเด่นแต่ละเรื่องในพื้นที่ โดยนำใช้ตารางที่ ๒.๓ และตารางที่ ๒.๔

๔) สรุปที่มาและเส้นทางการพัฒนาเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่ และเขียนภาพนำเสนอที่มาและเส้นทางการพัฒนาเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่ ตามภาพที่ ๒.๑ และภาพที่ ๒.๒

๕) วิเคราะห์เทียบเคียงงานและกิจกรรมของงานเด่น เรื่องเด่นที่สรุปได้กับการบริหารจัดการธนาคารเวลาตามองค์ประกอบการจัดการธนาคารเวลา ได้แก่ การรับสมาชิก งานที่สมาชิกสามารถดำเนินการได้ กลุ่มประชากรเป้าหมาย การจัดการข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การจัดการคะแนนหรือเวลาที่สะสม หรือการแลกเปลี่ยน การจัดการทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง และประโยชน์ที่เกิดขึ้น โดยนำใช้ตารางที่ ๒.๕ เพื่อนำไปวิเคราะห์การบริหารจัดการธนาคารเวลา จากงานเด่น เรื่องเด่นที่สรุปได้จากส่วนที่ ๒ ตามองค์ประกอบการจัดการธนาคารเวลา ได้แก่ การรับสมาชิก งานที่สมาชิกสามารถดำเนินการได้ กลุ่มประชากรเป้าหมาย การจัดการข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การจัดการคะแนนหรือเวลาที่สะสม หรือการแลกเปลี่ยน การจัดการทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง และประโยชน์ที่เกิดขึ้น ในส่วนที่ ๓

๓.๒.๒ ทบทวนข้อมูลและวิเคราะห์การบริหารจัดการธนาคารเวลา จากงานเด่น เรื่องเด่น ดังนี้

๑) ทบทวนข้อมูล และวิเคราะห์การบริหารจัดการธนาคารเวลา จากงานเด่น เรื่องเด่นที่สรุปได้จากส่วนที่ ๒ ตามองค์ประกอบการจัดการธนาคารเวลา ได้แก่ การรับสมาชิก งานที่สมาชิกสามารถดำเนินการได้ กลุ่มประชากรเป้าหมาย การจัดการข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การจัดการคะแนนหรือเวลาที่สะสม หรือการแลกเปลี่ยน การจัดการทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง และประโยชน์ที่เกิดขึ้น โดยตรวจสอบข้อมูลจาก ขอบเขตการวิเคราะห์ ตารางที่ ๓.๑

๒) สอบทานงานที่สอดคล้องกับการดำเนินการรูปแบบธนาคารเวลา ของเรื่องเด่น โดยวิเคราะห์จากการจัดการเรื่องเด่น งานเด่น ตามลำดับดังนี้

(๑) ทบทวนข้อมูลที่จำเป็นของสมาชิกที่เข้าร่วมการดำเนินงานธนาคารเวลา ใช้ตารางที่

๓.๒

(๒) สอบทานงานที่สมาชิกสามารถทำได้ กับความสอดคล้องกับลักษณะความต้องการการดูแลช่วยเหลือ ของผู้ต้องการความช่วยเหลือ และการจัดการหน่วยคะแนน เพื่อให้เห็นกระบวนการจัดการที่ตรงความต้องการของสมาชิก และความต้องการของผู้ต้องการความช่วยเหลือ ใช้ตารางที่ ๓.๓

(๓) วิเคราะห์การจัดการธนาคารเวลา จากงานของสมาชิกในธนาคารเวลา กับการจัดการทรัพยากร และทุนทางสังคมที่หนุนเสริม ประโยชน์ที่เกิดขึ้น จากกระบวนการพัฒนา ใช้ตารางที่ ๓.๔

(๔) วิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการธนาคารเวลา กับงานที่ต้องเพิ่มเติม แยกตามกลุ่มการทำงาน พร้อมระบุงานที่ต้องทำเพิ่มเติม หรือต่อยอด หรือสร้างงานใหม่ เพื่อพัฒนางานธนาคารเวลาให้ครอบคลุม **ใช้ตารางที่ ๓.๕**

๓.๒.๓ ดำเนินการรวบรวมข้อมูลและสรุปเนื้อหาตามคำชี้แจงในส่วนต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบของข้อเสนอโครงการ จากนั้นนำผลผลิต ผลลัพธ์ของแต่ละส่วนมาร้อยเรียงเป็นข้อเสนอโครงการฉบับสมบูรณ์

๕. ผลผลิตและผลลัพธ์

๕.๑ ผู้เข้าร่วมประชุมมีความเข้าใจเกี่ยวกับการค้นหาเรื่องเด่น งานเด่นและการถอดบทเรียนเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่

๕.๒ จำนวนและสรุปเนื้อหาเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่

๕.๓ ที่มาและเส้นทางการพัฒนาเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่

๕.๔ เรื่องเด่น งานเด่นในพื้นที่ที่มีความสอดคล้องกับการบริหารจัดการธนาคารเวลา

๕.๕ สรุปบทเรียนการบริหารจัดการธนาคารเวลา ตำบลเครือข่ายร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่

๕.๕ สรุปบทเรียนการดำเนินงานธนาคารเวลา

๕.๖ ข้อเสนอโครงการธนาคารเวลา

ส่วนที่ ๒	ถอดบทเรียนเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่

๑. แนวคิด หลักการ

การค้นหาเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่ เป็นกระบวนการค้นหาและเรียนรู้ลักษณะงานเด่น และลักษณะงานที่แสดงถึงงานอาสา งานช่วยเหลือกัน งานลงแรง งานเอาแรง งานต่อยอดจากงานอาสา งานทำความดี งานที่กำหนดให้เป็นความดี จนสามารถระบุตัวผู้ที่เป็นคนทำหลัก ทำร่วม หรือสนับสนุน เพื่อเรียนรู้รายละเอียดของการจัดการงาน บริการ และกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ จนสามารถนำประสบการณ์ และบทเรียน จากการพัฒนามาถ่ายทอดได้อย่างเป็นระบบ

กระบวนการค้นหาเรื่องเด่น งานเด่นและการถอดบทเรียนเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่ แต่ละส่วนเป็นการถอดบทเรียนองค์ประกอบที่สำคัญของเรื่องนั้นๆ ได้แก่ ลักษณะหรือรูปแบบของเรื่องเด่น ที่มาและเส้นทางการพัฒนางาน กระบวนการพัฒนางาน กระบวนการบริหารจัดการ ผู้ดำเนินการ หลักร่วม สนับสนุน ผลผลิต ผลลัพธ์ รวมทั้งการทบทวนหน่วยงานที่สนับสนุนและเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนางานในแต่ละเรื่องเด่น งานเด่น การสอบถามงานหรือกิจกรรม การสะท้อนศักยภาพชุมชนในการจัดการเรื่องเด่น งานเด่น ศักยภาพการดำเนินงาน รวมทั้งผลกระทบต่อกลุ่มประชากรเป้าหมาย ผู้ต้องการความช่วยเหลือ ชุมชน กลุ่มองค์กร หรือสมาชิก เพื่อให้เห็นงานและกิจกรรมของเรื่องเด่น งานเด่นที่สอดคล้องกับการบริหารจัดการธนาคารเวลา และนำสู่การวิเคราะห์การบริหารจัดการธนาคารเวลาจากงานเด่น เรื่องเด่นที่สรุปได้

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ ทบทวนลักษณะงานและกิจกรรมของพื้นที่ที่เข้าร่วมประชุม เพื่อค้นหาและวิเคราะห์เรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่

๒.๒ ดำเนินการถอดบทเรียนเรื่องเด่น งานเด่นเพื่อเทียบเคียงกับองค์ประกอบของการบริหารจัดการธนาคารเวลา

๓. วิธีดำเนินการ

๓.๑ ค้นหาและสอบถามเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่ตนเอง ตามองค์ประกอบการค้นหาเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่และบันทึกรายละเอียด โดยใช้ตารางที่ ๒.๑

๓.๒ ให้นักวิชาการนำลักษณะงานและกิจกรรมที่เป็นงานอาสา งานช่วยเหลือกัน งานต่อยอดจากงานอาสา งานที่กำหนดให้เป็นความดีที่ จากตารางที่ ๒.๑ วิเคราะห์ลักษณะงานและกิจกรรมกับลักษณะงานเด่น ซึ่งได้กำหนดคุณลักษณะไว้เบื้องต้น และการแปลผล โดยใช้ตารางที่ ๒.๒

๓.๓ ให้นักวิชาการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ในตารางที่ ๒.๒ มาสรุปเรื่องเด่น งานเด่น โดยนำผลการวิเคราะห์คุณลักษณะงานเด่นในระดับดีขึ้นไปในตารางที่ ๒.๒ ใช้ตารางที่ ๒.๓

๓.๔ ให้นักวิชาการนำผลการวิเคราะห์คุณลักษณะงานเด่นในระดับดีขึ้นไปในตารางที่ ๒.๓ สรุปที่มาและเส้นทางการพัฒนาเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่ พร้อมทั้งสรุปเนื้อหา โดยใช้แนวคำถามในตารางที่ ๒.๔

๓.๕ ให้นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเด่น งานเด่นแต่ละเรื่อง จากตารางที่ ๒.๔ ระบุเหตุการณ์ สถานการณ์ สำคัญหรือปัญหาของพื้นที่ เหตุที่มาของการพัฒนา งานหรือกิจกรรมในการจัดการตนเอง ประชากรเป้าหมาย ทูทางสังคมที่เข้าร่วมกระบวนการจัดการ และผลผลิตผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น จากนั้นนำข้อมูลวาดเป็นแผนภาพเส้นทางการพัฒนาเรื่องเด่น งานเด่นแต่ละเรื่องในพื้นที่ ใช้ตารางที่ ๒.๕

๓.๖ ให้นักวิชาการนำเรื่องเด่นเรื่องเด่น งานเด่นจากตารางที่ ๒.๓ มาวิเคราะห์ลักษณะงานเกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาหรือสอดคล้องกับองค์ประกอบการบริหารจัดการธนาคารเวลา ใช้ตารางที่ ๒.๖

๔. ผลผลิต ผลลัพธ์

๔.๑ ผู้เข้าร่วมประชุมมีความเข้าใจเกี่ยวกับการค้นหาเรื่องเด่น งานเด่นและการถอดบทเรียนเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่

๔.๒ จำนวนและสรุปเนื้อหาเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่

๔.๓ ที่มาและเส้นทางการพัฒนาเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่

๔.๔ เรื่องเด่น งานเด่นในพื้นที่ที่มีความสอดคล้องกับการบริหารจัดการธนาคารเวลา

ตารางที่ ๒.๑ ค้นหาและสอบทานเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่ตนเอง (จิตอาสา ต่อยอดการพัฒนาจิตอาสา ธนาคารความดี)

คำชี้แจง ค้นหาและสอบทานเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่ตนเอง (จิตอาสา ต่อยอดการพัฒนาจิตอาสา ธนาคารความดี) ตามกรอบแนวทางการสรุปบทเรียน

องค์ประกอบการค้นหาเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่	รายละเอียดพื้นที่ตนเอง
๑. ลักษณะงานอาสา งานช่วยเหลือกัน งานลงแรง งานเอาแรง งานต่อยอดจากงานอาสา งานที่กำหนดให้เป็นความดีในพื้นที่ของท่านมีงานอะไรบ้าง เช่น	
๑) ลักษณะงานอาสา เป็นการช่วยเหลือดูแลด้วยการอาสาลงมือ ลงแรง ระดมความคิด เป็นการอาสาทั้งในยามปกติ ยามภัยพิบัติและกรณีฉุกเฉิน เช่น - อาสาช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน - อาสาช่วยเหลือเมื่อเกิดภัยพิบัติ - อาสาดูแลสุขภาพผู้ต้องการความช่วยเหลือในชุมชน - อาสาดูแลผู้ป่วยระยะพึ่งพิงในชุมชน - อาสาร่วมกันทำอาหารงานบุญประเพณีในหมู่บ้าน - อาสาเก็บขยะในชุมชน - อาสาช่วยดูแลงานด้านสวัสดิการชุมชน - อาสาป้องกันไฟป่า - อื่นๆ ระบุ.....	
๒) ลักษณะงานช่วยเหลือกัน ดูแลทางด้านสังคม ทั้งในยามปกติ กรณีการเกิดภัยพิบัติ และกรณีฉุกเฉิน เช่น - ช่วยทำงานบ้าน - งานเอาแรง ลงแขกทำนา ทำสวน - ช่วยอยู่เป็นเพื่อน - ช่วยทำกิจวัตรบางเวลา - พาไปทำกิจกรรม ทำธุรกรรม ไปตลาด - ช่วยลงแรงทำงาน - ช่วยพาส่งโรงพยาบาล - ช่วยงานสวน/เกษตร - ช่วยซ่อมแซมบ้าน - อื่นๆ ระบุ.....	

องค์ประกอบการค้นหาเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่	รายละเอียดพื้นที่ตนเอง
๓) ลักษณะงานต่อยอดจากงานอาสา เช่น - กองทุนสวัสดิการชุมชนที่นำอาสาสมัครไปเยี่ยมดูแลผู้สูงอายุที่ป่วย และให้สวัสดิการผู้สูงอายุเมื่อเจ็บป่วย - โรงเรียนผู้สูงอายุที่นำอาสาสมัครมาช่วยดูแลกิจกรรมในโรงเรียน - กองทุนหมู่บ้าน ใช้เงินผลกำไรสมทบกองทุนสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือสวัสดิการเมื่ออาสาสมัครในธนาคารเวลาเจ็บป่วย - อื่นๆ ระบุ.....	
๔) ลักษณะงานที่กำหนดให้เป็นความดี เช่น - ธนาคารความดีเด็กและเยาวชน ร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ (เก็บขยะ ทำความสะอาดลงแรงช่วยเหลือสังคม เป็นต้น) - ธนาคารความดีเครือข่ายจิตอาสาที่กำหนดวิธีการทำความดีอาจใช้คะแนนแลกของใช้ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตประจำวันสำหรับคนทั่วไป คนยากจน หรือสำหรับเด็ก - อื่นๆ ระบุ.....	
๕) ลักษณะงานอื่นๆ ระบุ.....	
๒. ลักษณะเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่	
ลักษณะงานอาสา งานช่วยเหลือกัน งานลงแรง งานเอาแรง งานต่อยอดจากงานอาสา งานทำความดีในพื้นที่ที่เป็นเรื่องเด่น งานเด่นในพื้นที่ มีลักษณะเด่นอย่างไร เช่น - งานที่ได้รับรางวัล/สร้างชื่อเสียง - มีกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงานชัดเจน - มีความร่วมมือจากหลายฝ่าย - มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง - มีวิธีดำเนินงานชัดเจน - มีกระบวนการทำงานที่ไม่เป็นการตัดสินใจฝ่ายเดียว - มีการประชาสัมพันธ์ สื่อสาร รณรงค์การดำเนินงานหลายช่องทาง - มีกระบวนการจัดการและใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการทำงาน - มีข้อตกลงและกำหนดบทบาท ของทีมงานที่ชัดเจน - อื่นๆ ระบุ	

องค์ประกอบการค้นหาเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่	รายละเอียดพื้นที่ตนเอง
๓. ที่มาของการดำเนินงานเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่ - จากการค้นหาและสอบถามเรื่องเด่น งานเด่นในข้อที่ ๑ <u>แต่ละเรื่องเด่น งานเด่น</u> มีแนวคำถามดังนี้ ๑) ความเป็นมาในการพัฒนาเรื่องเด่นคืออะไร เพราะเหตุใดจึงเกิดการพัฒนารื่องเด่น งานเด่นแต่ละเรื่องในพื้นที่ (เช่น มาจากนโยบายรัฐบาล ประเทศ นโยบายจังหวัด อำเภอ นโยบายตำบล ท้องถิ่น ผู้นำ อปท. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำกลุ่มองค์กร ขอตกลงหน่วยงานองค์กรในชุมชน การเรียนรู้รูปแบบจากกลุ่มหรือพื้นที่อื่น กลุ่มประชากร ปัญหา ความต้องการของคนในพื้นที่ และสถานการณ์พื้นที่ การพัฒนาต่อยอดในพื้นที่ เป็นต้น) ๒) เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นในช่วงเวลาใด อะไรเป็นสาเหตุของปัญหาที่ทำให้เกิดเรื่องเด่น งานเด่น ๓) งานหรือกิจกรรมที่เป็นเรื่องเด่น งานเด่นที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นคือเรื่องใด กิจกรรมที่ดำเนินงานคืออะไร ให้แจกแจงรายละเอียดของงานและกิจกรรม เช่น งานช่วยเหลือดูแลผู้ป่วยที่บ้าน ช่วยกิจวัตรประจำวัน ช่วยบริหารข้อ ความถี่ในการทำมากขึ้นน้อยแค่ไหน อย่างไร ๓) ผู้ดำเนินการหลัก ผู้ร่วม ผู้สนับสนุนในเรื่องเด่น งานเด่นแต่ละเรื่องคือใคร หน่วยงานองค์กรใดบ้าง เช่น - อปท. ดำเนินการหลักในการทำหน้าที่เป็นศูนย์ข้อมูลฝาก-ถอนคะแนนความดี หรือสะสมเวลา โดยให้มีคนรับผิดชอบดำเนินการตลอดเวลา - รพ.สต. ร่วมดำเนินการ โดยเป็นศูนย์กลางในการทำทะเบียนข้อมูลผู้ป่วย ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ ให้อาสาสมัครไปขึ้นทะเบียนแล้วลงไปติดตามเยี่ยม กำหนดหน่วยคะแนน ยืนยันข้อมูลหน่วยคะแนน รวบรวมส่ง อปท. - กองทุนสวัสดิการชุมชนใช้เงินผลกำไร เข้ากองทุนเป็นฐานสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการเยี่ยมดูแลผู้ป่วย - อื่นๆ ระบุ..... ๔) ผลที่เกิดขึ้นจากเรื่องเด่น งานเด่นแต่ละเรื่องเกิดอะไรขึ้นบ้าง - ผลต่อกลุ่มประชากรเป้าหมายใครบ้าง เป็นอย่างไร เช่น กลุ่มผู้ต้องการความช่วยเหลือ (คนยากจน ไร้บ้าน เร่ร่อน คนทุกข์ยาก เป็นต้น) เหลือมีคนดูแล ช่วยเหลือเมื่อเจ็บป่วย - ผลต่อชุมชนภาพรวมในเรื่องใดบ้าง เช่น ลดขยะในชุมชน สภาพแวดล้อมดีขึ้น คนในชุมชนมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันมากขึ้น - ผลต่อกลุ่ม อาสาสมัคร หรือสมาชิกของธนาคารเวลามีอะไรบ้าง เช่น การเปลี่ยนแปลง	

องค์ประกอบการค้นหาเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่	รายละเอียดพื้นที่ตนเอง
บทบาทของคนทำ เช่น จากผู้นำ ผู้บริหาร มาเป็นอาสาสมัคร เป็นผู้ดูแลด้านสุขภาพ ด้านสังคม เพิ่มจำนวนแกนนำ คนทำ เป็นต้น - อื่นๆ ระบุ.....	

ตารางที่ ๒.๒ วิเคราะห์ลักษณะงานและกิจกรรมที่เป็นงานอาสา งานช่วยเหลือกัน งานต่อยอดจากงานอาสา งานที่กำหนดให้เป็นความดีกับลักษณะงานเด่น

คำชี้แจง ให้นักวิชาการนำลักษณะงานและกิจกรรมที่เป็นงานอาสา งานช่วยเหลือกัน งานต่อยอดจากงานอาสา งานที่กำหนดให้เป็นความดีที่ จากตารางที่ ๒.๑ วิเคราะห์ ลักษณะงานและกิจกรรมกับลักษณะงานเด่น ซึ่งได้กำหนดคุณลักษณะไว้เบื้องต้น และการแปลผล ดังนี้

รหัสกลุ่มประชากรเป้าหมายและผู้ต้องการความช่วยเหลือ

๑. เด็ก ๐-๓ ปี	๒. เด็ก ๓-๕ ปี	๓. เด็ก ๖-๑๒ ปี	๔. เด็กและเยาวชน	๕. หญิงตั้งครรภ์	๖. กลุ่มวัยทำงาน	๗. ผู้สูงอายุ (๖๐ปีขึ้นไป)
๘. ผู้ป่วยเอดส์	๙. ผู้ป่วยจิตเวช	๑๐. ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง	๑๑. สมาชิกกลุ่ม	๑๒. คนพิการ	๑๓. ผู้ป่วยระยะสุดท้าย	๑๔. ผู้สูงอายุอยู่คนเดียว
๑๕. คนเจ็บป่วย	๑๖. ผู้ป่วยติดเตียง	๑๗. ผู้ป่วยติดบ้าน	๑๘. คนไร้ที่อยู่	๑๙. ผู้ประสบภาวะ ฉุกเฉินและภัยพิบัติ	๒๐. คนทุกขยาก	๒๑. ครอบครัวที่มีเด็กเล็กอยู่กับ ผู้ป่วยหรือติดสารเสพติด
๒๒. อื่นๆ ระบุ....	๒๓. อื่นๆ ระบุ....	๒๔. อื่นๆ ระบุ....	๒๕. อื่นๆ ระบุ....			

รหัสลักษณะงานเด่น			
๑. งานที่ได้รับรางวัล/สร้างชื่อเสียง	๔. มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	๗. มีการประชาสัมพันธ์ สื่อสาร รณรงค์การดำเนินงานหลายช่องทาง	
๒. มีกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงานชัดเจน	๕. มีวิธีดำเนินงานชัดเจน	๘. มีกระบวนการจัดการและใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการทำงาน	
๓. มีความร่วมมือจากหลายฝ่าย	๖. มีกระบวนการทำงานที่ไม่เป็นการตัดสินใจฝ่ายเดียว	๙. มีข้อตกลงและกำหนดบทบาท ของทีมงานที่ชัดเจน	๑๐. อื่นๆ

การแปลผลลักษณะงานเด่น					
๗-๙ ลักษณะ	◆ งานเด่นระดับดีเยี่ยม	มี ๔-๖ ลักษณะ	● งานเด่นระดับดี	น้อยกว่า ๔ ลักษณะ	■ งานเด่นระดับกำลังพัฒนา

งานและกิจกรรมของเรื่องเด่น งานเด่น (ระบุรายละเอียด)	ลักษณะงาน (ใส่เครื่องหมาย ✓ ได้มากกว่า ๑ ข้อ)					ผู้ดำเนินการ (ระบุ.....)			กลุ่มประชากร เป้าหมาย ผู้ที่ต้องการการ ช่วยเหลือ (ระบุรหัส.....)	ลักษณะ งานเด่น (ระบุรหัส.....)	แปลผล การวิเคราะห์ คุณลักษณะ งานเด่น (ใส่สัญลักษณ์)
	งาน อาสา	งานช่วย เหลือกัน	งานต่อยอด งานอาสา	งานที่ กำหนดให้ เป็นความดี	งานอื่นๆ ระบุ.....	หลัก	ร่วม	สนับสนุน			
๑. ลักษณะงานอาสา											
๑) อาสาช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน											
๒) อาสาช่วยเหลือเมื่อเกิดภัยพิบัติ											
๓) อาสาดูแลสุขภาพผู้ต้องการความ											

งานและกิจกรรมของเรื่องเด่น งานเด่น (ระบุรายละเอียด)	ลักษณะงาน (ใส่เครื่องหมาย ✓ ได้มากกว่า ๑ ข้อ)					ผู้ดำเนินการ (ระบุ.....)			กลุ่มประชากร เป้าหมาย ผู้ที่ต้องการการ ช่วยเหลือ (ระบุรหัส.....)	ลักษณะ งานเด่น (ระบุรหัส.....)	แปรรูป การวิเคราะห์ คุณลักษณะ งานเด่น (ใส่สัญลักษณ์)
	งาน อาสา	งานช่วย เหลือกัน	งานต่อยอด งานอาสา	งานที่ กำหนดให้ เป็นความดี	งานอื่นๆ ระบุ.....	หลัก	ร่วม	สนับสนุน			
ช่วยเหลือในชุมชน											
๔) อาสาดูแลผู้ป่วยระยะพึ่งพิงในชุมชน											
๕) อาสาร่วมกันทำอาหารงานบุญ ประเพณีในหมู่บ้าน											
๖) อาสาเก็บขยะในชุมชน											
๗) อาสาดูแลงานด้านสวัสดิการชุมชน											
๘) อาสาป้องกันไฟป่า											
๙) อาสาช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน											
๑๐) อาสาช่วยเหลือเมื่อเกิดภัยพิบัติ											
๑๑) อาสาดูแลสุขภาพผู้ต้องการความ ช่วยเหลือในชุมชน											
๑๒) อื่นๆ ระบุ.....											
๑๓) อื่นๆ ระบุ.....											
๑๔) อื่นๆ ระบุ.....											
๑๕) อื่นๆ ระบุ.....											
๑๖) อื่นๆ ระบุ.....											
๒. ลักษณะงานช่วยเหลือกัน											
๑) ช่วยทำงานบ้าน											
๒) งานเอาแรง ลงแขกทำนา ทำสวน											
๓) ช่วยอยู่เป็นเพื่อน											
๔) ช่วยทำกิจวัตรบางเวลา											
๕) พาไปทำกิจกรรม ทำธุรกรรม ไป											

งานและกิจกรรมของเรื่องเด่น งานเด่น (ระบุรายละเอียด)	ลักษณะงาน (ใส่เครื่องหมาย ✓ ได้มากกว่า ๑ ข้อ)					ผู้ดำเนินการ (ระบุ.....)			กลุ่มประชากร เป้าหมาย ผู้ที่ต้องการการ ช่วยเหลือ (ระบุรหัส.....)	ลักษณะ งานเด่น (ระบุรหัส.....)	แปรรูป การวิเคราะห์ คุณลักษณะ งานเด่น (ใส่สัญลักษณ์)
	งาน อาสา	งานช่วย เหลือกัน	งานต่อยอด งานอาสา	งานที่ กำหนดให้ เป็นความดี	งานอื่นๆ ระบุ.....	หลัก	ร่วม	สนับสนุน			
ตลาด											
๖) ช่วยลงแรงทำงาน											
๗) ช่วยพาส่งโรงพยาบาล											
๘) ช่วยงานสวน/เกษตร											
๙) ช่วยซ่อมแซมบ้าน											
๑๐) อื่นๆ ระบุ.....											
๑๑) อื่นๆ ระบุ.....											
๑๒) อื่นๆ ระบุ.....											
๑๓) อื่นๆ ระบุ.....											
๑๔) อื่นๆ ระบุ.....											
๓. ลักษณะงานต่อยอดจากงานอาสา											
๑) กองทุนสวัสดิการชุมชน											
๒) โรงเรียนผู้สูงอายุ											
๓) ชะเลบุญ ความดีแลกใจ											
๔) ชมรมสร้างสรรค์สังคม											
๕) เกษตรอินทรีย์วิถีพอเพียง											
๖) กลุ่มอุทิศตนเพื่อชุมชน											
๗) ชมรมบ้านดอนปันสุข											
๘) กองทุนเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของ คนสูงวัย											
๙) โรงเรียนจิตอาสา											
๑๐) ธนาคารขยะ											

งานและกิจกรรมของเรื่องเด่น งานเด่น (ระบุรายละเอียด)	ลักษณะงาน (ใส่เครื่องหมาย ✓ ได้มากกว่า ๑ ข้อ)					ผู้ดำเนินการ (ระบุ.....)			กลุ่มประชากร เป้าหมาย ผู้ที่ต้องการการ ช่วยเหลือ (ระบุรหัส.....)	ลักษณะ งานเด่น (ระบุรหัส.....)	แปรรูปผล การวิเคราะห์ คุณลักษณะ งานเด่น (ใส่สัญลักษณ์)
	งาน อาสา	งานช่วย เหลือกัน	งานต่อยอด งานอาสา	งานที่ กำหนดให้ เป็นความดี	งานอื่นๆ ระบุ.....	หลัก	ร่วม	สนับสนุน			
๑๑) อื่นๆ ระบุ.....											
๑๒) อื่นๆ ระบุ.....											
๑๓) อื่นๆ ระบุ.....											
๑๔) อื่นๆ ระบุ.....											
๑๕) อื่นๆ ระบุ.....											
๑๖) อื่นๆ ระบุ.....											
๔. ลักษณะงานที่กำหนดให้เป็นความดี											
๑) ธนาคารความดี											
๒) ธนาคารความดีเด็กและเยาวชน											
๓) ธนาคารความดีเครือข่ายจิตอาสา											
๔) อื่นๆ ระบุ.....											
๕) อื่นๆ ระบุ.....											
๖) อื่นๆ ระบุ.....											
๗) อื่นๆ ระบุ.....											

ตารางที่ ๒.๓ สรุปเรื่องเด่น งานเด่นที่ดำเนินการในพื้นที่

คำชี้แจง ให้นักวิชาการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ในตารางที่ ๒.๒ มาสรุปเรื่องเด่น งานเด่น โดยนำผลการวิเคราะห์คุณลักษณะงานเด่นในระดับดีขึ้นไปในตารางที่ ๒.๒ มาลงในตารางที่ ๒.๓

รหัสกลุ่มประชากรเป้าหมายและผู้ต้องการความช่วยเหลือ

๑. เด็ก ๐-๓ ปี	๒. เด็ก ๓-๕ ปี	๓. เด็ก ๖-๑๒ ปี	๔. เด็กและเยาวชน	๕. หญิงตั้งครรภ์	๖. กลุ่มวัยทำงาน	๗. ผู้สูงอายุ (๖๐ปีขึ้นไป)
๘. ผู้ป่วยเอดส์	๙. ผู้ป่วยจิตเวช	๑๐. ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง	๑๑. สมาชิกกลุ่ม	๑๒. คนพิการ	๑๓. ผู้ป่วยระยะสุดท้าย	๑๔. ผู้สูงอายุอยู่คนเดียว
๑๕. คนเจ็บป่วย	๑๖. ผู้ป่วยติดเตียง	๑๗. ผู้ป่วยติดบ้าน	๑๘. คนไร้ที่อยู่	๑๙. ผู้ประสบภาวะ ฉุกเฉินและภัยพิบัติ	๒๐. คนทุกขยาก	๒๑. ครอบครัวที่มีเด็กเล็กอยู่กับ ผู้ป่วยหรือติดสารเสพติด
๒๒. อื่นๆ ระบุ....	๒๓. อื่นๆ ระบุ....	๒๔. อื่นๆ ระบุ....	๒๕. อื่นๆ ระบุ....			

เรื่องเด่น งานเด่นของพื้นที่	กลุ่มประชากรเป้าหมาย ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ (ระบุรหัส.....)	ที่มา (ใส่เครื่องหมาย ✓ ได้มากกว่า ๑ ข้อ)							ผู้ดำเนินการหลัก (ระบุ....)	หน่วยงานสนับสนุน (ระบุ....)
		๑) นโยบาย รัฐบาล ประเทศ	๒) นโยบาย จังหวัด อำเภอ	๓) นโยบาย ตำบล ท้องถิ่น	๔) เรียนรู้จาก กลุ่มหรือพื้นที่ กลุ่ม	๕) ปัญหา ความ ต้องการ	๖) พัฒนาต่อ ยอดในพื้นที่	๗) อื่นๆ ระบุ....		
๑. ลักษณะงานอาสา										
๑) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๒) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๓) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๔) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๕) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๖) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๗) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๒. ลักษณะงานช่วยเหลือกัน										

เรื่องเด่น งานเด่นของพื้นที่	กลุ่มประชากรเป้าหมาย ผู้ต้องการความช่วยเหลือ (ระบุรหัส.....)	ที่มา (ใส่เครื่องหมาย ✓ ได้มากกว่า ๑ ข้อ)							ผู้ดำเนินการหลัก (ระบุ....)	หน่วยงานสนับสนุน (ระบุ....)
		๑) นโยบาย รัฐบาล ประเทศ	๒) นโยบาย จังหวัด อำเภอ	๓) นโยบาย ตำบล ท้องถิ่น	๔) เรียนรู้จาก กลุ่มหรือพื้นที่	๕) ปัญหา ความ ต้องการ	๖) พัฒนาต่อ ยอดในพื้นที่	๗) อื่นๆ ระบุ....		
๑) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๒) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๓) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๔) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๕) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๖) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๗) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๓. ลักษณะงานต่อยอดจากงานอาสา										
๑) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๒) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๓) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๔) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๕) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๖) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๗) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๔. ลักษณะงานที่กำหนดให้เป็นความดี										
๑) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๒) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๓) เรื่องเด่น งานเด่น.....										

เรื่องเด่น งานเด่นของพื้นที่	กลุ่มประชากรเป้าหมาย ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ (ระบุรหัส.....)	ที่มา (ใส่เครื่องหมาย ✓ ได้มากกว่า ๑ ข้อ)							ผู้ดำเนินการหลัก (ระบุ....)	หน่วยงานสนับสนุน (ระบุ....)
		๑) นโยบาย รัฐบาล ประเทศ	๒) นโยบาย จังหวัด อำเภอ	๓) นโยบาย ตำบล ท้องถิ่น	๔) เรียนรู้จาก กลุ่มหรือพื้นที่	๕) ปัญหา ความ ต้องการ	๖) พัฒนาต่อ ยอดในพื้นที่	๗) อื่นๆ ระบุ....		
๔) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๕) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๖) เรื่องเด่น งานเด่น.....										
๗) เรื่องเด่น งานเด่น.....										

ตารางที่ ๒.๔ แนวทางคำถามการสรุปที่มาและเส้นทางการพัฒนาเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่
คำชี้แจง ให้นักวิชาการนำผลการวิเคราะห์คุณลักษณะงานเด่นในระดับดีขึ้นไปในตารางที่ ๒.๓ สรุปที่มาและเส้นทางการพัฒนาเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงาน
 ธนาคารเวลาในพื้นที่ โดยใช้แนวคำถามในตารางที่ ๒.๔ พร้อมทั้งสรุปเนื้อหา

เรื่องเด่น งานเด่น เรื่องที่ ๑ .....

แนวคำถาม	รายละเอียดเนื้อหา
๑. การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเด่น งานเด่นแต่ละเรื่อง มีจุดเริ่มต้น หรือที่มาของการดำเนินงาน อย่างไร (เรียงลำดับตามช่วงเวลา) เช่น - จากนโยบายรัฐบาล ประเทศ - นโยบายจังหวัด อำเภอ - นโยบายตำบล ท้องถิ่น ผู้นำ อปท. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำกลุ่มองค์กร ชอตกล่ง หน่วยงานองค์กรในชุมชน - การเรียนรู้รูปแบบจากกลุ่มหรือพื้นที่อื่น - กลุ่มประชากร ปัญหา ความต้องการของคนในพื้นที่ และสถานการณ์พื้นที่ - การพัฒนาต่อยอดในพื้นที่ - อื่นๆ ระบุ.....	
๒. ในแต่ละช่วงเวลามีงาน กิจกรรมอะไรบ้าง ดำเนินการอย่างไร ใครบ้างที่ร่วมดำเนินการ	
๓. ในแต่ละช่วงเวลา (ปี พ.ศ.) การดำเนินงานนั้น เกิดผลดี เกิดประโยชน์ หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงใดต่อกลุ่มประชากรเป้าหมาย ผู้ต้องการความช่วยเหลือ เช่น - ผู้สูงอายุอยู่คนเดียว - คนทุพพลภาพ - ผู้ประสบภาวะฉุกเฉินและภัยพิบัติ - คนเจ็บป่วย - คนไร้ที่อยู่ - อื่นๆ ระบุ.....	
๔. งานหรือกิจกรรมที่เป็นเรื่องเด่น งานเด่นที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นคือเรื่องใด กิจกรรมที่ดำเนินงานคืออะไร ให้แจกแจงรายละเอียดของงานและกิจกรรม ความถี่ในการทำมากน้อยแค่ไหน อย่างไร เช่น	

แนวคำถาม	รายละเอียดเนื้อหา
- งานช่วยเหลือดูแลผู้ป่วยที่บ้าน - ช่วยกิจวัตรประจำวัน - ช่วยบริหารข้อ - อื่นๆ ระบุ.....	
๕. งานและกิจกรรมที่เกิดจากเรื่องเด่น งานเด่นใครบ้างที่เป็นผู้ได้รับประโยชน์ ประชากรกลุ่มเป้าหมายใดบ้าง อย่างไร เช่น - ผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป - ผู้สูงอายุที่เจ็บป่วย ฟังฟัง - ผู้สูงอายุที่พิการ - ผู้ต้องการความช่วยเหลือ - อื่นๆ ระบุ.....	
๖. ผู้ดำเนินการหลัก ผู้ร่วม ผู้สนับสนุนในเรื่องเด่น งานเด่นแต่ละเรื่องคือใคร หน่วยงานองค์กรใดบ้าง อย่างไร เช่น - อปท. ดำเนินการหลักในการทำหน้าที่เป็นศูนย์ข้อมูลฝาก-ถอนคะแนนความดี หรือสะสมเวลา โดยให้มีคนรับผิดชอบดำเนินการตลอดเวลา - รพ.สต. ร่วมดำเนินการ โดยเป็นศูนย์กลางในการทำทะเบียนข้อมูลผู้ป่วย ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ ให้อาสาสมัครไปขึ้นทะเบียนแล้วลงไปติดตามเยี่ยม กำหนดหน่วยคะแนน ยืนยันข้อมูลหน่วยคะแนน รวบรวมส่ง อปท. - กองทุนสวัสดิการชุมชนใช้เงินผลกำไร เข้ากองทุนเป็นฐานสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการเยี่ยมดูแลผู้ป่วย - อื่นๆ ระบุ.....	
๗. ผลที่เกิดขึ้นจากเรื่องเด่น งานเด่นแต่ละเรื่องเกิดอะไรขึ้นบ้าง อย่างไร - ผลต่อกลุ่มประชากรเป้าหมายใครบ้าง เป็นอย่างไร เช่น กลุ่มผู้ต้องการความช่วยเหลือ (คนยากจน ไร้บ้าน เร่ร่อน คนทุกข์ยาก เป็นต้น) เหลือมีคนดูแล ช่วยเหลือเมื่อเจ็บป่วย - ผลต่อชุมชนภาพรวมในเรื่องใดบ้าง เช่น ลดขยะในชุมชน สภาพแวดล้อมดีขึ้น คนในชุมชนมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันมากขึ้น - ผลต่อกลุ่ม อาสาสมัคร หรือสมาชิกของธนาคารเวลามีอะไรบ้าง เช่น การเปลี่ยนแปลงบทบาทของคนทำ เช่น จากผู้นำ ผู้บริหาร มาเป็นอาสาสมัคร เป็นผู้ดูแลด้านสุขภาพ ด้านสังคม เพิ่มจำนวนแกนนำ คนทำ เป็นต้น	

แนวคำถาม	รายละเอียดเนื้อหา
- ผลต่อโครงสร้าง ๕ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านสังคม เช่น การช่วยเหลือเกื้อกูลกันยามปกติ เจ็บป่วย ชุกเฉิน การอาสา ระดมแรง เป็นต้น (๒) ด้านเศรษฐกิจ เช่น การลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ การออม เป็นต้น (๓) ด้านสภาวะแวดล้อม เช่น การจัดการทรัพยากรดิน น้ำ ป่า ภัยพิบัติ มลพิษ ขยะ เป็นต้น (๔) ด้านสุขภาพ เช่น การดูแลโดยภาคประชาชน การดูแลโดยหน่วยบริการสุขภาพ การเสริมสร้างความเข้มแข็ง เป็นต้น (๕) การเมืองการปกครอง เช่น การมีส่วนร่วม การกำหนดข้อตกลง กติกา นโยบาย) - อื่นๆ ระบุ.....	

ตารางที่ ๒.๕ ที่มาและเส้นทางการพัฒนาเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่ (เรื่องเด่น งานเด่นแต่ละเรื่องในพื้นที่)

คำชี้แจง ให้นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเด่น งานเด่นแต่ละเรื่อง จากตารางที่ ๒.๔ ระบุเหตุการณ์ สถานการณ์สำคัญหรือปัญหาของพื้นที่ เหตุที่มาของการพัฒนา งานหรือกิจกรรมในการจัดการตนเอง ประชากรเป้าหมาย ทูทางสังคมที่เข้าร่วมกระบวนการจัดการ และผลผลิตผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น จากนั้นนำข้อมูลวาดเป็นแผนภาพเส้นทางการพัฒนาเรื่องเด่น งานเด่นแต่ละเรื่องในพื้นที่

เรื่องเด่น งานเด่นเรื่องที่ ๑.....

ระยะเวลา (พ.ศ.)	เหตุการณ์สถานการณ์ สำคัญของการพัฒนา เรื่องเด่น งานเด่น	เหตุที่มา						งานหรือกิจกรรมใน การพัฒนาเรื่องเด่น งานเด่น	ประชากร เป้าหมาย (ระบุจำนวนและ กลุ่มประชากร เป้าหมาย)	ผู้ดำเนินการหลัก ผู้ ร่วม และผู้สนับสนุน	ผลผลิต ผลลัพธ์ที่ เกิดขึ้น (ระบุ รายละเอียดผลที่ เกิดขึ้นต่อกลุ่ม ประชากรเป้าหมาย ชุมชน กลุ่ม อาสาสมัคร หรือ สมาชิก อื่นๆ)
		นโยบายรัฐบาล ประเทศ	นโยบายจังหวัด อำเภอ	นโยบายตำบล ท้องถิ่น	เรียนรู้รูปแบบจากกลุ่มหรือพื้นที่อื่น	ปัญหา ความต้องการของพื้นที่	การพัฒนาต่อยอดในพื้นที่				
	-							-		-	-
	-							-		-	-
	-							-		-	-
	-							-		-	-
	-							-		-	-
	-							-		-	-

แนวทางการเขียนสรุปที่มาและเส้นทางการพัฒนาเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่

อธิบายที่มาและเส้นทางการพัฒนาเรื่องเด่น งานเด่นแต่ละเรื่องในพื้นที่ของตนเอง ตามลำดับเหตุการณ์หรือสถานการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา พร้อมทั้งรายละเอียดงานหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้น ว่าส่งผลต่อประชากรเป้าหมายกลุ่มใด จำนวนเท่าใด มีใครเข้ามาเกี่ยวข้องบ้าง อย่างไร รวมถึงผลผลิต/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา ทั้งผลต่อประชากรเป้าหมาย ผลต่อชุมชน ผลต่อสังคม ผลต่อนโยบาย กติกา ข้อตกลง เป็นต้น

แนวทางการนำเสนอที่มาและเส้นทางการพัฒนาเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่

วิธีการทำแผนภาพที่มาและเส้นทางการพัฒนาเรื่องเด่น

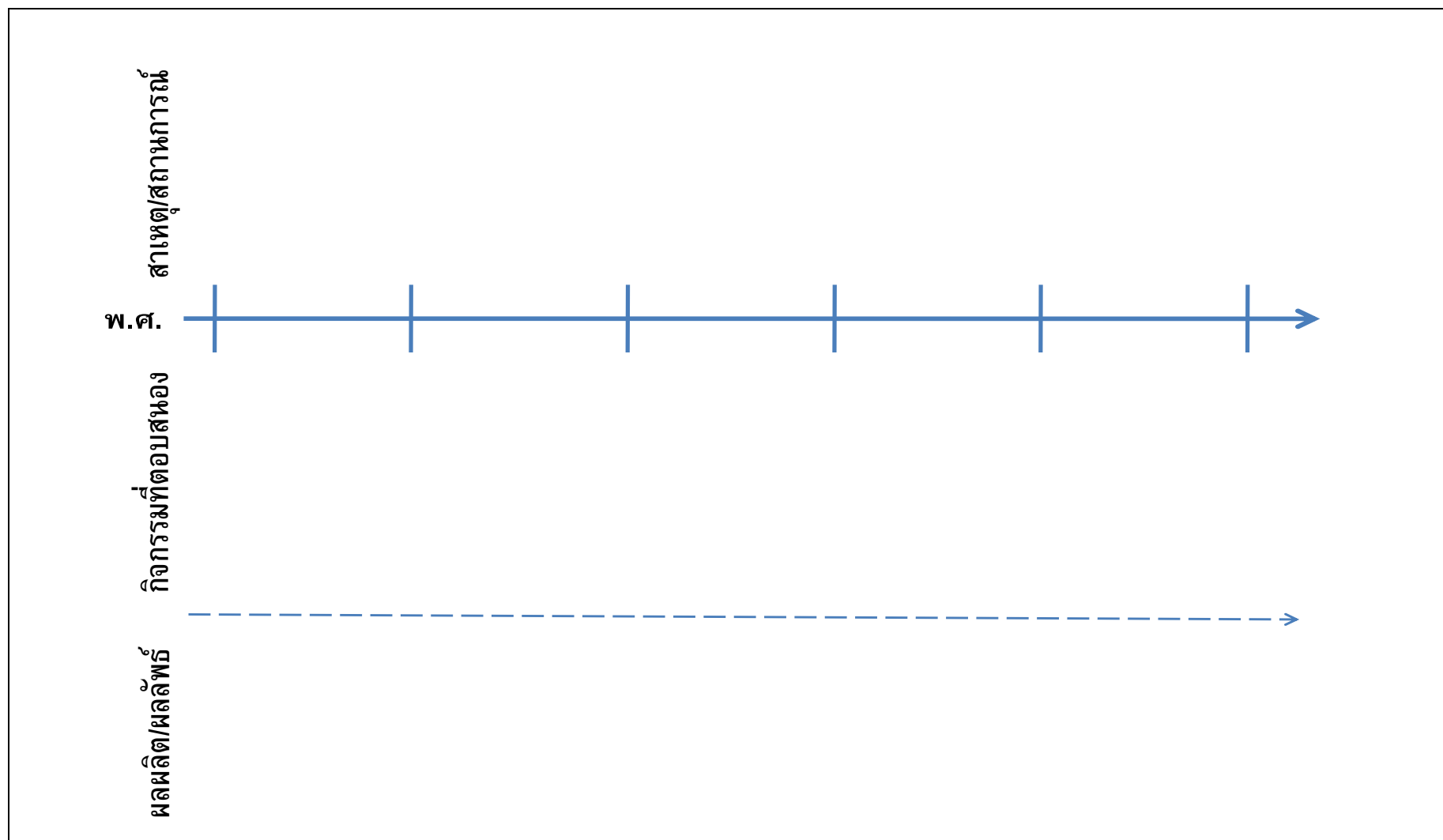
๑) ให้ทำในโปรแกรม Microsoft PowerPoint เพื่อสะดวกต่อการแก้ไขหรือปรับเปลี่ยนข้อมูลใช้ข้อมูลจากตารางที่ ๒ ที่มาและเส้นทางการพัฒนาเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่เป็นข้อมูลตั้งต้นในการสรุปแผนภาพ

๒) ส่วนสำคัญของแผนภาพประกอบด้วย (๑) ช่วงเวลาเป็นปี พ.ศ. ที่เกิดเหตุการณ์หรือสถานการณ์ โดยแบ่งช่วงเวลาเป็นยุค (๒) สถานการณ์และเหตุที่มา (มาจากนโยบายรัฐบาล ประเทศ นโยบายจังหวัด อำเภอ นโยบายตำบล ท้องถิ่น ผู้นำ อบท. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำกลุ่มองค์กร ข้อตกลงหน่วยงานองค์กรในชุมชน การเรียนรู้รูปแบบจากกลุ่มหรือพื้นที่อื่น กลุ่มประชากร ปัญหา ความต้องการของคนในพื้นที่ และสถานการณ์พื้นที่ การพัฒนาต่อยอดในพื้นที่ เป็นต้น) (๓) กิจกรรมที่ตอบสนอง งานและกิจกรรม และ (๔) ผลผลิต ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่

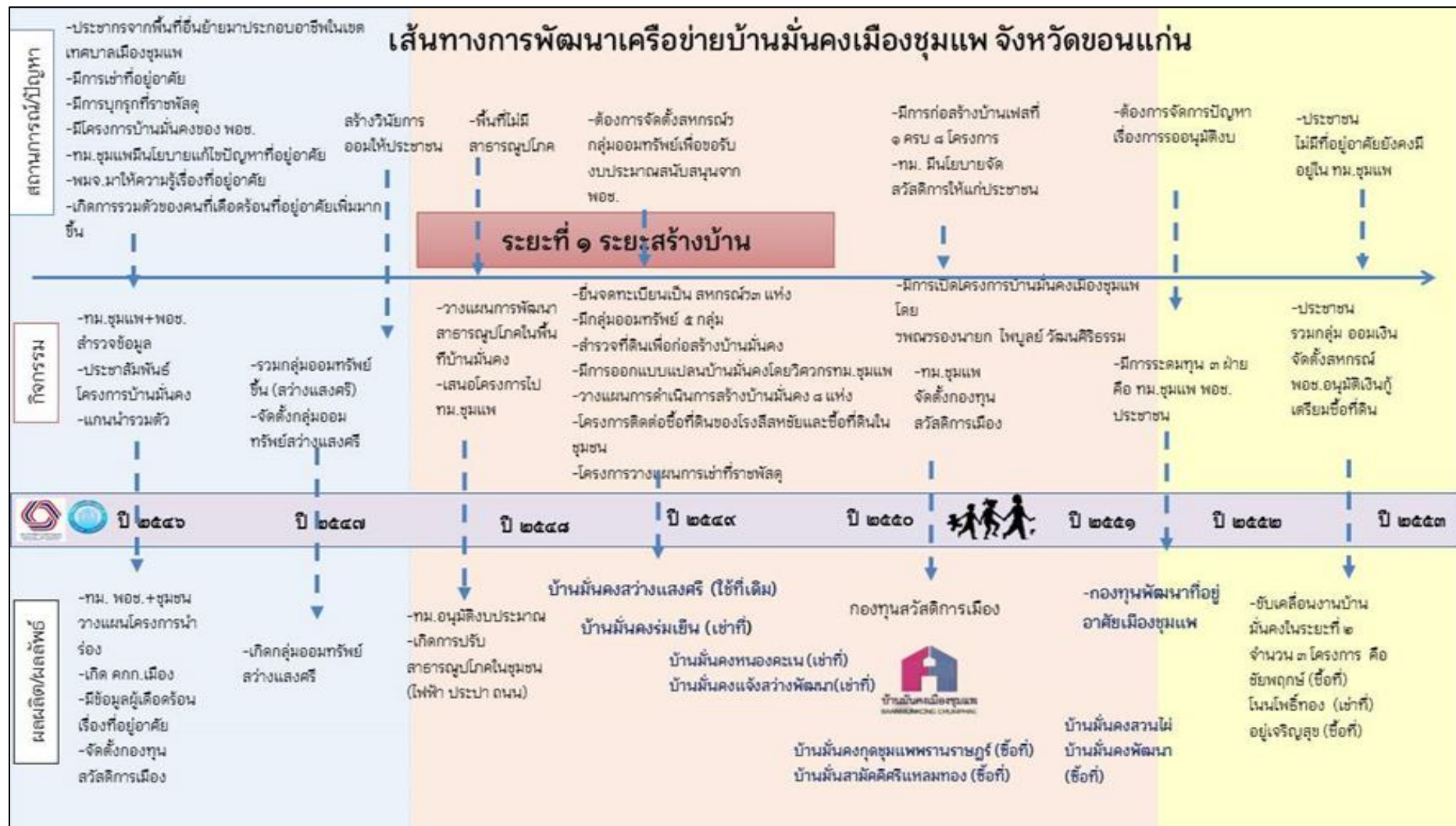
๓) สรุปข้อมูลช่วงเหตุการณ์ สถานการณ์สำคัญ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของการเกิดเรื่องเด่น งานเด่นที่เกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาในพื้นที่ โดยกำหนดเป็นช่วงเด่น เช่น การเกิดแกนนำ กลุ่มทางสังคม องค์กรชุมชน หมู่บ้านหรือชุมชนจัดการตนเอง โดยเรียงตามลำดับช่วงเวลา จนถึงปัจจุบัน และเขียนสรุป

๔) จัดทำแผนภาพนำเสนอ ให้เห็นช่วงเวลา (ปี พ.ศ. ที่เกิดสถานการณ์) ให้อยู่ในแนวนอน ส่วนแนวตั้งให้แสดงข้อมูล ๓ ส่วน (๑) สาเหตุหรือสถานการณ์ (๒) กิจกรรมที่ตอบสนอง งานและกิจกรรม และ (๓) ผลผลิต/ผลลัพธ์ ที่แสดงให้เห็นถึงผลของการแก้ปัญหาโดยเรียงตามลำดับช่วงเวลาจนถึงปัจจุบัน

๕) เมื่อบันทึกข้อมูลลงใน โปรแกรม Microsoft PowerPoint แล้ว ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูลเมื่อเรียบร้อยแล้วจึงคัดลอกสไลด์มาวางในเอกสาร (Word) หากต้องการแก้ไขข้อมูล ให้กลับไปแก้ไขในโปรแกรม Microsoft PowerPoint แล้วจึงคัดลอกสไลด์มาวางในเอกสาร (Word) อีกครั้ง

ภาพที่ ๒.๑ สรุปที่มาและเส้นทางการพัฒนา ข้อร้องเรียน งานเด่น.....

ภาพที่ ๒.๒ ตัวอย่างเส้นทางการพัฒนาเครือข่ายบ้านมั่นคงเมืองชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ระยะที่ ๑ ระยะสร้างบ้าน

ตารางที่ ๒.๖ วิเคราะห์เรื่องเด่นเรื่องเด่น งานเด่นที่มีลักษณะงานเกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาหรือสอดคล้องกับองค์ประกอบการบริหารจัดการธนาคารเวลา
 คำชี้แจง ให้นักวิชาการนำเรื่องเด่นเรื่องเด่น งานเด่นจากตารางที่ ๒.๓ มาวิเคราะห์ลักษณะงานเกี่ยวข้องกับงานธนาคารเวลาหรือสอดคล้องกับองค์ประกอบการบริหารจัดการธนาคารเวลา

รหัสกลุ่มประชากรเป้าหมายและผู้ต้องการความช่วยเหลือ

๑. เด็ก ๐-๓ ปี	๒. เด็ก ๓-๕ ปี	๓. เด็ก ๖-๑๒ ปี	๔. เด็กและเยาวชน	๕. หญิงตั้งครรภ์	๖. กลุ่มวัยทำงาน	๗. ผู้สูงอายุ (๖๐ปีขึ้นไป)
๘. ผู้ป่วยเอดส์	๙. ผู้ป่วยจิตเวช	๑๐.ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง	๑๑.สมาชิกกลุ่ม	๑๒. คนพิการ	๑๓. ผู้ป่วยระยะสุดท้าย	๑๔. ผู้สูงอายุอยู่คนเดียว
๑๕. คนเจ็บป่วย	๑๖. ผู้ป่วยติดเตียง	๑๗. ผู้ป่วยติดบ้าน	๑๘. คนไร้ที่อยู่	๑๙. ผู้ประสบภาวะ ฉุกเฉินและภัยพิบัติ	๒๐. คนทุกขยาก	๒๑. ครรภ์เรื้อรังที่มีเด็กเล็กอยู่กับ ผู้ป่วยหรือติดสารเสพติด
๒๒. อื่นๆ ระบุ....	๒๓. อื่นๆ ระบุ....	๒๔. อื่นๆ ระบุ....	๒๕. อื่นๆ ระบุ....			

เรื่องเด่น งานเด่นของพื้นที่	การบริหารจัดการธนาคารเวลา																			
	การรับสมาชิก (ใส่เครื่องหมาย ✓)	งานที่สมาชิกสามารถดำเนินการได้ (ใส่เครื่องหมาย ✓ ได้มากกว่า ๑ ข้อ)				กลุ่มประชากรเป้าหมาย (ระบุรหัส.....)	การจัดการข้อมูล (ใส่เครื่องหมาย ✓ ได้มากกว่า ๑ ข้อ)					การจัดการคะแนน หรือ ผลตอบแทน (ใส่เครื่องหมาย ✓ ได้เพียง ๑ ข้อ)			ทรัพยากรที่มาหนุนเสริมการจัดการธนาคารเวลา (ระบุ....)	ประโยชน์ที่เกิดขึ้น				
		งานอาสาช่วยเหลือ	งานด้านเศรษฐกิจ	งานที่กำหนดให้เป็นความดี	อื่นๆ ระบุ.....		ข้อมูลลักษณะกลุ่มเป้าหมาย	ลักษณะความช่วยเหลือ	ข้อมูลสมาชิก	ข้อมูลผลตอบแทน	อื่นๆ ระบุ.....	หน่วยตอบแทนสะสมเวลา	เก็บข้อมูลผลตอบแทน	ใช้ประโยชน์จากผลตอบแทน		อื่นๆ ระบุ.....	เปลี่ยนแปลงบทบาทคนทำ	เปลี่ยนแปลงวิธีทำ วิธีคิด	อื่นๆ ระบุ.....	ประชากรเป้าหมาย (ระบุรหัส.....)
๑. ลักษณะงานอาสา																				
๑) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๒) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๓) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				

เรื่องเด่น งานเด่นของพื้นที่	การบริหารจัดการธนาคารเวลา																			
	การรับสมาชิก (ใส่เครื่องหมาย ✓)	งานที่สมาชิกสามารถดำเนินการได้ (ใส่เครื่องหมาย ✓ ได้มากกว่า ๑ ข้อ)				กลุ่มประชากรเป้าหมาย (ระบุรหัส.....)	การจัดการข้อมูล (ใส่เครื่องหมาย ✓ ได้มากกว่า ๑ ข้อ)					การจัดการคะแนน หรือ ผลตอบแทน (ใส่เครื่องหมาย ✓ ได้เพียง ๑ ข้อ)				ทรัพยากรที่มาหนุนเสริมการจัดการธนาคารเวลา (ระบุ....)	ประโยชน์ที่เกิดขึ้น			
		งานอาสาช่วยเหลือ	งานด้านเศรษฐกิจ	งานที่กำหนดให้เป็นความดี	อื่นๆ ระบุ.....		ข้อมูลลักษณะกลุ่มเป้าหมาย	ลักษณะความช่วยเหลือ	ข้อมูลสมาชิก	ข้อมูลผลตอบแทน	อื่นๆ ระบุ.....	หน่วยตอบแทนสะสมเวลา	เก็บข้อมูลผลตอบแทน	ใช้ประโยชน์จากผลตอบแทน	อื่นๆ ระบุ.....		เปลี่ยนแปลงบทบาทคนทำ	เปลี่ยนแปลงวิธีทำ วิธีคิด	อื่นๆ ระบุ.....	ประชากรเป้าหมาย (ระบุรหัส.....)
๔) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๕) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๖) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๗) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๒. ลักษณะงานช่วยเหลือกัน																				
๑) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๒) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๓) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๔) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๕) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๖) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๗) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๓. ลักษณะงานต่อยอดจากงานอาสา																				

เรื่องเด่น งานเด่นของพื้นที่	การบริหารจัดการธนาคารเวลา																			
	การรับสมาชิก (ใส่เครื่องหมาย ✓)	งานที่สมาชิกสามารถดำเนินการได้ (ใส่เครื่องหมาย ✓ ได้มากกว่า ๑ ข้อ)				กลุ่มประชากรเป้าหมาย (ระบุรหัส.....)	การจัดการข้อมูล (ใส่เครื่องหมาย ✓ ได้มากกว่า ๑ ข้อ)					การจัดการคะแนน หรือผลตอบแทน (ใส่เครื่องหมาย ✓ ได้เพียง ๑ ข้อ)				ทรัพยากรที่มาหนุนเสริมการจัดการธนาคารเวลา (ระบุ....)	ประโยชน์ที่เกิดขึ้น			
		งานอาสาช่วยเหลือ	งานด้านเศรษฐกิจ	งานที่กำหนดให้เป็นความดี	อื่นๆ ระบุ.....		ข้อมูลลักษณะกลุ่มเป้าหมาย	ลักษณะความช่วยเหลือ	ข้อมูลสมาชิก	ข้อมูลผลตอบแทน	อื่นๆ ระบุ.....	หน่วยตอบแทนสะสมเวลา	เก็บข้อมูลผลตอบแทน	ใช้ประโยชน์จากผลตอบแทน	อื่นๆ ระบุ.....		เปลี่ยนแปลงบทบาทคนทำ	เปลี่ยนแปลงวิธีทำ วิธีคิด	อื่นๆ ระบุ.....	ประชากรเป้าหมาย (ระบุรหัส.....)
๑) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๒) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๓) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๔) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๕) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๖) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๗) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๔. ลักษณะงานที่กำหนดให้เป็นความดี																				
๑) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๒) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๓) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๔) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๕) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				

เรื่องเด่น งานเด่นของพื้นที่	การบริหารจัดการธนาคารเวลา																			
	การรับสมาชิก (ใส่เครื่องหมาย ✓)	งานที่สมาชิกสามารถดำเนินการได้ (ใส่เครื่องหมาย ✓ ได้มากกว่า ๑ ข้อ)				กลุ่มประชากรเป้าหมาย (ระบุรหัส.....)	การจัดการข้อมูล (ใส่เครื่องหมาย ✓ ได้มากกว่า ๑ ข้อ)					การจัดการคะแนน หรือผลตอบแทน (ใส่เครื่องหมาย ✓ ได้เพียง ๑ ข้อ)			ทรัพยากรที่มาหนุนเสริมการจัดการธนาคารเวลา (ระบุ....)	ประโยชน์ที่เกิดขึ้น				
		งานอาสาช่วยเหลือ	งานด้านเศรษฐกิจ	งานที่กำหนดให้เป็นความดี	อื่นๆ ระบุ.....		ข้อมูลลักษณะกลุ่มเป้าหมาย	ลักษณะความช่วยเหลือ	ข้อมูลสมาชิก	ข้อมูลผลตอบแทน	อื่นๆ ระบุ.....	หน่วยตอบแทนสะสมเวลา	เก็บข้อมูลผลตอบแทน	ใช้ประโยชน์จากผลตอบแทน		อื่นๆ ระบุ.....	เปลี่ยนแปลงบทบาทคนทำ	เปลี่ยนแปลงวิธีทำ วิธีคิด	อื่นๆ ระบุ.....	ประชากรเป้าหมาย (ระบุรหัส.....)
๖) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				
๗) เรื่องเด่น งานเด่น.....																				

ส่วนที่ ๓	การบริหารจัดการธนาคารเวลา

๑. แนวคิด หลักการ

การบริหารจัดการธนาคารเวลา เป็นการจัดการให้เกิดการแลกเปลี่ยนบริการซึ่งกันและกัน ไม่ได้มีเฉพาะฝ่ายให้ หรือรับเพียงอย่างเดียว ดำเนินการในรูปแบบการตอบแทนแม้จะเป็นการอาสาทำก็ตาม โดยเปลี่ยนบริการ หรือ กิจกรรมที่ทำ เป็นหน่วยของเวลา หรือ หน่วยงาน หรือ หน่วยคะแนน เป็นการตอบแทน และการแลกเปลี่ยนนั้นอยู่ในรูปแบบการสะสมสามารถแลกเปลี่ยนได้ อาจเป็นค่าตอบแทน งานตอบแทน สิ่งของ หรือแม้แต่การได้เวลาตอบแทนในลักษณะบริการที่คล้ายคลึงกันเมื่อร้องขอความช่วยเหลือในอนาคต คุณลักษณะของการดำเนินงานรูปแบบธนาคารเวลา ประกอบด้วย (๑) บุคคลเป็นทรัพยากรสามารถสร้างงาน กิจกรรมที่มีค่า และแบ่งปันกับคนอื่นได้ (๒) กำหนดรูปแบบการทำงาน ที่เงินอาจไม่สามารถจ่ายได้ เช่น การสร้างงาน กิจกรรมที่ส่งเสริมครอบครัวที่เข้มแข็ง การร่วมกิจกรรมกับเพื่อนบ้าน การอาสาช่วยเหลือคนอื่น และ(๓) การกำหนดเครดิตเวลาจากงาน กิจกรรมเป็นหน่วยคะแนน หน่วยเวลา หน่วยงาน ตามข้อกำหนดร่วมในการจัดการของกลุ่ม (๔) เป็นการเสริมความเข้มแข็งให้กับความสัมพันธ์ของคนในสังคมที่เป็นผู้ให้ และผู้รับ โดยมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หลายมิติ ได้แก่ จากการรอ และขอความช่วยเหลือ เป็นการประเมินตนเองว่าจะช่วยคนอื่น ทำเพื่ออนาคต และทำให้สังคมน่าอยู่ (๕) สร้างเครือข่ายทางสังคม ให้การช่วยเหลือกัน สนับสนุนดูแลกัน และเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชน และ องค์ประกอบของการจัดการจึงเป็นลักษณะการบริหารสมาชิก ผลตอบแทน(หน่วยคะแนน หน่วยเวลา) และการสะสม และแลกเปลี่ยน ทูทางสังคมและทรัพยากรที่ใช้หนุนเสริมการจัดการ และประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้เกี่ยวข้อง จึงเป็นความเข้มแข็งที่กลุ่มองค์กรชุมชน หน่วยงานที่ดำเนินการในลักษณะงานดังกล่าว จนเกิดเป็นวิถี วัฒนธรรม ค่านิยมแนวใหม่ กับ การให้และรับที่ก่อประโยชน์ทั้งสองฝ่าย และประโยชน์ไม่ยึดรูปแบบการตอบแทนแบบเงิน สิ่งของอย่างเดียว และสามารถสะสมนำไปใช้ได้ในอนาคต ในรูปแบบบริการที่คล้ายกัน หรือบริการอื่นตามการร้องขอได้อีกด้วย

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการจัดการธนาคารเวลา ของงานเด่น เรื่องเด่นในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่น
- ๒.๒ เพื่อประมวลข้อมูล สรุปบทเรียนการพัฒนาธนาคารเวลา เพื่อจัดการเรียนรู้กับตำบลเครือข่าย
- ๒.๓ เพื่อเป็นข้อมูลตั้งต้น หาแนวทางต่อยอดการดำเนินงานสู่การพัฒนาข้อเสนอโครงการธนาคารเวลา ในพื้นที่

๓. วิธีดำเนินการ

๓.๑ ทบทวนข้อมูล และวิเคราะห์การบริหารจัดการธนาคารเวลา จากงานเด่น เรื่องเด่นที่สรุปได้จาก ส่วนที่ ๒ ตามองค์ประกอบการจัดการธนาคารเวลา ได้แก่ การรับสมาชิก งานที่สมาชิกสามารถดำเนินการได้ กลุ่มประชากรเป้าหมาย การจัดการข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การจัดการคะแนนหรือเวลาที่สะสม หรือการแลกเปลี่ยน การจัดการทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง และประโยชน์ที่เกิดขึ้น โดยตรวจสอบข้อมูลจาก ขอบเขตการวิเคราะห์ **ตารางที่ ๓.๑**

๓.๒ สอบทงานงานที่สอดคล้องกับการดำเนินการรูปแบบธนาคารเวลา ของเรื่องเด่น โดยวิเคราะห์จากการจัดการเรื่องเด่น งานเด่น ตามลำดับดังนี้

- ๑) ทบทวนข้อมูลที่จำเป็นของสมาชิกที่เข้าร่วมการดำเนินงานธนาคารเวลา **ใช้ตารางที่ ๓.๒**
- ๒) สอบทงานงานที่สมาชิกสามารถทำได้ กับความสอดคล้องกับลักษณะความต้องการการดูแลช่วยเหลือ ของผู้ต้องการความช่วยเหลือ และการจัดการหน่วยคะแนน เพื่อให้เห็นกระบวนการจัดการที่ตรงความต้องการของสมาชิก และความต้องการของผู้ต้องการความช่วยเหลือ **ใช้ตารางที่ ๓.๓**
- ๓) วิเคราะห์การจัดการธนาคารเวลา จากงานของสมาชิกในธนาคารเวลา กับการจัดการทรัพยากร และทุนทางสังคมที่หนุนเสริม ประโยชน์ที่เกิดขึ้น จากกระบวนการพัฒนา **ใช้ตารางที่ ๓.๔**

๔) วิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการธนาคารเวลา กับงานที่ต้องเพิ่มเติม แยกตามกลุ่มการทำงาน พร้อมระบุงานที่ต้องทำเพิ่มเติม หรือต่อยอด หรือสร้างงานใหม่ เพื่อการพัฒนางานธนาคารเวลาให้ครอบคลุม ใช้ตารางที่ ๓.๕

๕) วิเคราะห์การบริหารจัดการธนาคารเวลา และโอกาสพัฒนาต่อยอด ใช้ตารางที่ ๓.๖

๔. ผลผลิต ผลลัพธ์

สรุปบทเรียนการบริหารจัดการธนาคารเวลา ตำบลเครือข่ายร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่

ตารางที่ ๓.๑ ขอบเขตการวิเคราะห์การบริหารจัดการธนาคารเวลา

คำชี้แจง ให้นักวิชาการพื้นที่วิเคราะห์การบริหารจัดการธนาคารเวลา ที่สอดคล้องกับงานเด่น เรื่องเด่น ตามองค์ประกอบการจัดการธนาคารเวลาที่กำหนดให้ โดยให้บันทึกข้อมูลในช่องว่างตามขอบเขตการวิเคราะห์ที่กำหนดให้เบื้องต้น และให้เพิ่มตามลักษณะการบริหารจัดการธนาคารเวลาของแต่ละเรื่องเด่น

(๑) เรื่องเด่นชื่อ.....

องค์ประกอบการวิเคราะห์การบริหารจัดการธนาคารเวลา	รายละเอียด
๑. การบริหารสมาชิก	
๑.๑ การรับสมาชิก ๑) ข้อมูลสมาชิกที่มีอยู่มีอะไรบ้าง เช่น - อายุ เพศ - ความสามารถ ทักษะ ความเชี่ยวชาญที่สามารถสร้างประโยชน์จนสะสมเป็นคะแนน หรือเวลาได้ - ช่วงเวลาที่สามารถปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสะสมคะแนน หรือสะสมเวลาได้ - ลักษณะงานประจำ วิธีการทำงาน - อื่นๆ..... ๒) สมาชิกของธนาคารเวลาได้มาอย่างไร เช่น - ได้จากการเป็นสมาชิกเดิม เพิ่มข้อตกลง เชื้อไขของกลุ่ม องค์กร หน่วยงาน - ผู้สนใจเข้าร่วมที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องที่ยากทำ ช่วงเวลาที่ร่วมหรือทำได้ เกณฑ์ที่ใช้สะสมเวลา หรือสะสมคะแนน หรือเกณฑ์แลกเปลี่ยน - อื่นๆ.....	
๑.๒ งานที่สมาชิกสามารถดำเนินการได้ งานที่สมาชิกสามารถดำเนินการได้มีอะไรบ้าง ลักษณะงานที่ทำเป็นอย่างไร และกำหนดหน่วยคะแนนหรือ หน่วยเวลาอย่างไร เช่น - งานอาสาช่วยเหลือ ร่วมพัฒนาในลักษณะสละเวลา แล้วแปลงเวลาเป็นคะแนนสะสม - งานด้านเศรษฐกิจ เช่น กลุ่มอาชีพที่แปลงเวลาจากการมาร่วมทำงานเป็น	

องค์ประกอบภาววิเคราะห์การบริหารจัดการธนาคารเวลา	รายเอียด
ค่าตอบแทน อาจเป็นเงิน หรือผลิตภัณฑ์ก็ได้ - งานที่กำหนดให้เป็นความดี เช่น ร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์(เก็บขยะ ทำความสะอาด ลงแรงช่วยเหลือสังคม เป็นต้น) ใช้เกณฑ์กำหนดหน่วยคะแนน และสะสมเป็นคะแนนความดีได้ สามารถแปลงเป็นสิ่งของตอบแทน หรือแปลงเป็นเวลา ร้องขอให้ช่วยเหลือ - อื่นๆ.....	
๑.๓ กลุ่มประชากรเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมาย ในการดำเนินงานธนาคารเวลามีลักษณะ หรือข้อกำหนด อย่างไร ใครบ้างที่เกี่ยวข้อง และเกี่ยวข้องอย่างไร เช่น - กลุ่มที่เป็นเป้าหมายในการเก็บหรือสะสมคะแนน ได้แก่ ผู้ต้องการการดูแลช่วยเหลือ เช่น คนป่วยต้องไปตรวจ คนป่วยติดเตียง ติดบ้าน คนทุพพลภาพลำบาก คนพิการ ผู้ประสบอุบัติเหตุ อุบัติภัย ผู้ที่อยู่คนเดียวขาดคนดูแล เป็นต้น - สมาชิก แกนนำกลุ่ม องค์กร หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง อาจทำหน้าที่เป็นผู้สะสมคะแนนหรือเวลา ในธนาคาร หรือใช้ประโยชน์จากคะแนน หรือเวลาที่สะสม เช่น ผู้สูงอายุ กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มอพพร. อาสาสมัคร เด็กและเยาวชน เป็นต้น - อื่นๆ.....	
๑.๔ การจัดการข้อมูล มีข้อมูลอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการธนาคารเวลา(เช่น ลักษณะกลุ่มเป้าหมาย ลักษณะความต้องการ ผลตอบแทน เป็นต้น)ช่วยเหลือ เป็นระยะยาว หรือ เฉพาะกิจ หรือบางช่วง บางเวลา) เช่น - ข้อมูลลักษณะกลุ่มเป้าหมายที่ต้องให้การดูแล ช่วยเหลือ เป็นจำนวน และความต้องการ เช่น กลุ่มผู้ป่วย คนพิการ ติดบ้าน ติดเตียง คนที่ประสบอุบัติเหตุ อุบัติภัย เป็นต้น - ลักษณะความช่วยเหลือ เช่น ช่วยอยู่เป็นเพื่อน ช่วยทำกิจวัตรบางเวลา พาไปทำกิจกรรม ทำธุรกรรม ไปตลาด ต้องการคนอยู่ดูแลตลอดเวลา ช่วยลงแรงทำงาน	

องค์ประกอบภาววิเคราะห์การบริหารจัดการธนาครเวลา	รายเอียด
ช่วยพาส่งโรงพยาบาล เป็นต้น - ข้อมูลสมาชิก เช่น ที่อยู่ ช่วงเวลาที่ทำกิจกรรมได้ ความมารด ทักษะ ความเชี่ยวชาญที่ตรงความต้องการ เพื่อบหมายและจัดการ - ข้อมูลผลตอบแทน ที่เกิดจากการทำงาน โดยระบุข้อมูลหน่วยคะแนน เช่น ทำงาน ๑ ชั่วโมงได้ ๑ คะแนน บริจาคเงิน ๑,๐๐๐ บาทเท่ากับ ๑ คะแนน คะแนนความดี ๑ หมื่นคะแนน วิธีการบันทึกหรือเก็บข้อมูลเช่น สมุดบันทึกเก็บด้วยตัวเอง มีคนยืนยัน โปรแกรมบันทึก กลุ่มบันทึก หน่วยงานบันทึก ซึ่งอาจรวมการถอนหน่วยคะแนนที่เก็บแลกเป็นการช่วยเหลือตอบแทน หรือสิ่งของ เครื่องใช้ ภาชี เครื่องเรียน ค่างรถ เป็นต้น - อื่นๆ.....	
๑.๕ การจัดการคะแนน หรือผลตอบแทน ผลตอบแทนในการบริหารจัดการธนาครเวลา คืออะไร มีการจัดการอย่างไร ทั้งรูปแบบ วิธีการเก็บสะสม การใช้ประโยชน์จากผลตอบแทนในรูปแบบงานตอบแทน เวลาที่ใช้ ช่วงเวลาที่เก็บจนสามารถใช้ได้ เป็นต้น เช่น - หน่วยตอบแทนสะสมเป็นเวลาทำงาน โดยทำงาน ๑ ชั่วโมงคิดเป็น ๑ คะแนน หรือ ทำงาน ๑ ชั่วโมงได้ตอบแทนในลักษณะงานคล้ายกัน ๑ ชั่วโมง หรือ คิดเวลาแทนด้วยค่าตอบแทน กรณีที่เป็นงานอาชีพ กลุ่มมีรายได้จากผลผลิตหรือ ผลประกอบการ - การเก็บข้อมูลผลตอบแทน เช่น (๑) รูปแบบสมุดประจำตัว ลงบันทึกมีคนยืนยันหรือรับรอง (๒) โปรแกรมหรือแอปพลิเคชัน (๓) หน่วยงานมีแผนกบันทึกฝาก-เบิกถอน - การใช้ประโยชน์จากผลตอบแทน (๑) อาจมีกำหนดช่วงเวลาที่ทำนานเท่าไร จึงจะแลกผลตอบแทนได้ หรือ (๒) อาจกำหนดเพดานว่าขั้นต่ำต้องมีเท่าไร จึงจะใช้ ส่วนเกินได้ หรือ(๓) เปิดให้แลกเปลี่ยนตามช่วงเวลาที่กำหนด หรือ (๔) ขอใช้ตอบแทนในลักษณะงานที่คล้ายคลึงกัน เช่น ไปดูแลคนป่วย เมื่ออาสาป่วยก็สามารถขอรับการดูแลจากส่วนกลางได้ (๕) ใช้เป็นเงื่อนไขในการขอรับสวัสดิการ เช่น ค่า	

องค์ประกอบการวิเคราะห์การบริหารจัดการธนาคารเวลา	รายละเอียด
นอนโรงพยาบาลเมื่อป่วย จากกองทุนสวัสดิการชุมชน ทุนประกอบอาชีพจากกลุ่มออมทรัพย์ เป็นต้น - อื่นๆ.....	
๑.๖ ทรัพยากรที่มาหนุนเสริมการจัดการธนาคารเวลา มีทุนทางสังคม ทรัพยากร(คน เงิน สิ่งของ)อะไรบ้าง ที่สนับสนุนการบริหารจัดการธนาคารเวลา สนับสนุนในส่วนใดบ้าง อย่างไร เช่น - ประธานกลุ่มแม่บ้านสตรี มีบทบาทเป็นผู้จัดการ สนับสนุนสตรีอาสาสมัคร ทำอาหารงานบุญประเพณีในหมู่บ้านบันทึกเป็นเวลาอาสา เก็บสะสมเป็นเวลาออกแรงของครัวเรือน เมื่อถึงงานบุญในครอบครัว ใช้คะแนนสะสมเอาแรงเพื่อนบ้าน ช่วยงานบุญตนเอง - ศูนย์ศสมช.ในหมู่บ้าน เป็นศูนย์ข้อมูลผู้ป่วยติดบ้าน ติดเตียง และเก็บรักษาเครื่องมือ อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็น และกายอุปกรณ์สำหรับสนับสนุนอาสาสมัครต้องการไปเยี่ยมบ้าน ช่วยเหลือกิจวัตรประจำวันผู้สูงอายุป่วยติดบ้าน - กองทุนหมู่บ้าน ใช้เงินผลกำไรสมทบกองทุนสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือสวัสดิการเมื่ออาสาสมัครในธนาคารเวลาเจ็บป่วย - อปท.เป็นศูนย์ข้อมูลฝาก-ถอนคะแนนความดี หรือสะสมเวลา โดยให้มีคนรับผิดชอบดำเนินการตลอดเวลา - อื่นๆ.....	
๑.๗ ประโยชน์ที่เกิดขึ้น ๑) เกิดประโยชน์อะไรบ้าง จากการบริหารจัดการธนาคารเวลา เป็นอย่างไร เช่น - การเปลี่ยนแปลงบทบาทของคนทำ เช่น จากผู้นำ ผู้บริหาร มาเป็นอาสาสมัคร เป็นผู้ดูแลด้านสุขภาพ ด้านสังคม เพิ่มจำนวนแกนนำ คนทำ เป็นต้น - การเปลี่ยนแปลงวิธีทำ วิธีคิดออกแบบ เช่น เปลี่ยนมุมมองการใช้คำตอบแทน การดูแลสุขภาพแบบธุรกิจเชิงสังคม การสร้างวินัยเพิ่มขึ้น มีส่วนร่วมมากขึ้น มีความพลเมืองมากขึ้น	

องค์ประกอบการวิเคราะห์การบริหารจัดการธนาคารเวลา	รายละเอียด
๒) ผลกระทบที่เกิดกับประชากรเป้าหมายมีใครบ้าง อย่างไรเมื่อทำธนาคารเวลา - ผลกระทบต่อกลุ่มเป้าหมาย ทำให้มีคนดูแล ช่วยเหลือ - ผลกระทบต่อชุมชนภาพรวม เช่น ลดขยะในชุมชน สภาพแวดล้อมดีขึ้น มีการเกื้อกูลกันมากขึ้น	

ตารางที่ ๓.๒ ทบทวนข้อมูลสมาชิกที่เข้าร่วมดำเนินการธนาคารเวลา

คำชี้แจง ให้นักวิชาการพื้นที่วิเคราะห์สถานะของสมาชิกธนาคารเวลา รายคนประกอบด้วย ชื่อ-สกุล อายุเพศ ที่อยู่ งานที่ทำได้ตามความสามารถ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ และช่วงเวลาที่สามารถปฏิบัติได้

ชื่อ-สกุล	อายุ	เพศ	ที่อยู่	งานที่ทำได้ตามความสามารถ ทักษะ และความเชี่ยวชาญ(ใส่เครื่องหมาย ✓ให้ตรงกับความสามารถ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ)									ช่วงเวลาที่ ปฏิบัติงานได้ (ระบุช่วงเวลาที่ ชัดเจน)	พื้นที่/สถานที่ที่สามารถที่ ทำงานได้		
				ช่วยเหลือดูแลกิจวัตร	ฝึกอาชีพ	พาไปธุระ	ดูแล ฝากบ้าน	ทำงานบ้าน	ทำงานสวน	งานสาธารณะในชุมชน	อื่นๆ.....	อื่นๆ.....		ในหมู่บ้าน	ในตำบล	ในอำเภอ
ชื่อ.....(๑).....																
ชื่อ.....(๒).....																
ชื่อ.....(๓).....																
ชื่อ.....(๔).....																
ชื่อ.....(๕).....																
ชื่อ.....(๕).....																

ตารางที่ ๓.๓ สอบทานงานที่สามารถทำได้ กับความสอดคล้องกับลักษณะความต้องการการดูแลช่วยเหลือ ของผู้ต้องการความช่วยเหลือ และการจัดการหน่วย
 น้ำหนักคะแนน

คำชี้แจง ให้นักวิชาการพื้นที่จัดกลุ่มงานที่ดำเนินงานภายใต้ธนาคารเวลา ตามลักษณะงานที่สามารถทำได้ ตามความสามารถ ทักษะ และความเชี่ยวชาญของสมาชิก
 และความสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และกำหนดหน่วยคะแนนที่ได้รับ

ผู้ต้องการความช่วยเหลือ

(๑) คนทุพขัยยาก	(๒) คนเจ็บป่วย	(๓) คนพิการ	(๔) ผู้ป่วยติดเตียง	(๕) ผู้ป่วยติดบ้าน	(๖) สมาชิกกลุ่ม
(๗) คนไร้ที่อยู่	(๘) ผู้ประสบภาวะ ฉุกเฉินและภัยพิบัติ	(๙) ผู้สูงอายุอยู่คนเดียว	(๑๐) คราวเรือนที่มีเด็กเล็กอยู่ กับผู้ป่วยหรือติดสารเสพติด	(๑๑) อื่นๆ.....	(๑๒) อื่นๆ.....

ชื่อสมาชิก	งานที่สามารถทำได้	ผู้ต้องการความ ช่วยเหลือ (ระบุรหัส.....)	ลักษณะความต้องการการดูแลช่วยเหลือ							การจัดการหน่วยคะแนน			
			ตามเป้าหมายการ จัดการของกลุ่ม	ช่วยงานสวน/เกษตร	ช่วยเหลือฉุกเฉิน /ภัยพิบัติ	ทำตามที่ร้องขอ	เอาแรง ลงแรงทำตาม แผนงานชุมชน	อื่นๆ....	อื่นๆ....	คิดเวลาเป็นคะแนน สะสม	คิดงานที่ทำเป็น คะแนน	คิดเวลาและงานเป็น คำตอบแทน	อื่นๆ....
ชื่อ.....(๑).....	๑. งานช่วยเหลือ ดูแล												
ชื่อ.....(๒).....	๑.๑ ช่วยเหลือดูแลกิจวัตรฯ												
ชื่อ.....(๓).....	๑.๒ อาบน้ำสระผม												
ชื่อ.....(๔).....	๑.๓ พาไปธุระ												
	๑.๔ ดูแล ฝ้าบ้าน												
	๑.๕ ทำงานบ้าน												
	๑.๖ ทำงานสวน												
	๑.๗ ช่วยอยู่เป็นเพื่อน												
	๑.๘ อื่นๆ.....												
ชื่อ.....(๑).....	๒. งานด้านเศรษฐกิจ												

ชื่อสมาชิก	งานที่สามารถทำได้	ผู้ต้องการความช่วยเหลือ (ระบุรหัส.....)	ลักษณะความต้องการการดูแลช่วยเหลือ							การจัดการหน่วยคะแนน			
			ตามเป้าหมายการจัด การของกลุ่ม	ช่วยงานสวน/เกษตร	ช่วยเหลือฉุกเฉิน /ภัยพิบัติ	ทำตามที่ต้องการ	เอาแรง ลงแรงทำตาม แผนงานชุมชน	อื่นๆ....	อื่นๆ....	คิดเวลาเป็นคะแนน สะสม	คิดงานที่ทำเป็น คะแนน	คิดเวลาและงานเป็น ค่าตอบแทน	อื่นๆ....
ชื่อ.....(๒).....	๒.๑ ผักอาชีพ												
ชื่อ.....(๓).....	๒.๒ งานเอาแรง ลงแขก												
ชื่อ.....(๔).....	๒.๓ ทำงานอาชีพ												
	๒.๔ อื่นๆ.....												
	๒.๕ อื่นๆ.....												
ชื่อ.....(๑).....	๓. งานด้านสุขภาพ												
ชื่อ.....(๒).....	๓.๑ ช่วยป้อนอาหาร												
ชื่อ.....(๓).....	๓.๒ ช่วยทำแผล												
ชื่อ.....(๔).....	๓.๓ พาไปรับยา												
	๓.๔ ช่วยอาบน้ำ ตัดผม												
	๓.๕ พลิกตะแคงตัว												
	๓.๖ บริหาร ข้อ กล้ามเนื้อ												
	๓.๗ อื่นๆ.....												
ชื่อ.....(๑).....	๔. อื่นๆ.....												
ชื่อ.....(๒).....	๔.๑												
ชื่อ.....(๓).....	๔.๒												
ชื่อ.....(๔).....	๔.๓												
	๔.๔												
	๔.๕												

ชื่อสมาชิก	งานที่สามารถทำได้	ผู้ต้องการความช่วยเหลือ (ระบุรหัส.....)	ลักษณะความต้องการการดูแลช่วยเหลือ							การจัดการหน่วยคะแนน			
			ตามเป้าหมายการจัด การของกลุ่ม	ช่วยงานสวน/เกษตร	ช่วยเหลือฉุกเฉิน /ภัยพิบัติ	ทำตามที่ร้องขอ	เอาแรง ลงแรงทำตาม แผนงานชุมชน	อื่นๆ....	อื่นๆ....	คิดเวลาเป็นคะแนน สะสม	คิดงานที่ทำเป็น คะแนน	คิดเวลาและงานเป็น ค่าตอบแทน	อื่นๆ....
ชื่อ.....(๑).....	๕.อื่นๆ.....												
ชื่อ.....(๒).....	๕.๑												
ชื่อ.....(๓).....	๕.๒												
ชื่อ.....(๔).....	๕.๓												
	๕.๔												
	๕.๕												

ตารางที่ ๓.๔ วิเคราะห์งานของสมาชิกในธนาคารเวลา กับการจัดการคะแนน หรือผลตอบแทนจากธนาคารเวลาทั้งรูปแบบคะแนน วิธีการเก็บ และแลกเปลี่ยน
คำชี้แจง ให้นักวิชาการพื้นที่วิเคราะห์งานที่สมาชิกสามารถทำได้ กับการจัดการคะแนน หรือผลตอบแทนสำหรับสมาชิกธนาคารเวลา โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ใน
 ช่องว่างที่ตรงกับการจัดการคะแนน หรือผลตอบแทนธนาคารเวลา

งานของสมาชิกในธนาคารเวลา	การจัดการคะแนน หรือผลตอบแทนธนาคารเวลา(ใส่เครื่องหมาย ✓ในช่องว่าง)															
	รูปแบบการสะสมคะแนนหรือหน่วยเวลา					วิธีการเก็บ					การแลกเปลี่ยน					
	หน่วยเวลา	หน่วยงาน	หน่วยคะแนน	หน่วยความดี	อื่นๆ....	เก็บเอง	สมุดบันทึกมีผู้รับรอง	เก็บโดยใช้โปรแกรม	หน่วยงานจัดการฝาก-ถอน	อื่นๆ....	แทนเป็นงาน	แทนเป็นเงิน/ค่าตอบแทน	แทนเมื่อต้องการหรือร้องขอ	แลกเปลี่ยนของ ตามความจำเป็น	อื่นๆ....	อื่นๆ....
๑. งานช่วยเหลือ ดูแล																
๑.๑ ช่วยเหลือดูแลกิจวัตร																
๑.๒ อาบน้ำสระผม																
๑.๓ พาไปธุระ																
๑.๔ ดูแล ฝ้าบ้าน																
๑.๕ ทำงานบ้าน																
๑.๖ ทำงานสวน																
๑.๗ ช่วยอยู่เป็นเพื่อน																
๑.๘ อื่นๆ.....																
๒. งานด้านเศรษฐกิจ																
๒.๑ ฝึกอาชีพ																
๒.๒ งานเอาแรง ลงแขก																
๒.๓ ทำงานอาชีพ																
๒.๔ อื่นๆ.....																
๒.๕ อื่นๆ.....																

งานของสมาชิกในธนาคารเวลา	การจัดการคะแนน หรือผลตอบแทนธนาคารเวลา(ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องว่าง)															
	รูปแบบการสะสมคะแนนหรือหน่วยเวลา					วิธีการเก็บ					การแลกเปลี่ยน					
	หน่วยเวลา	หน่วยงาน	หน่วยคะแนน	หน่วยความดี	อื่นๆ....	เก็บเอง	สมุดบันทึกมีผู้รับรอง	เก็บโดยใช้โปรแกรม	หน่วยงานจัดการฝาก-ถอน	อื่นๆ....	แทนเป็นงาน	แทนเป็นเงิน/ค่าตอบแทน	แทนเมื่อต้องการหรือร้องขอ	แลกเปลี่ยนของ ตามความจำเป็น	อื่นๆ....	อื่นๆ....
๓. งานด้านสุขภาพ																
๓.๑ ช่วยป้อนอาหาร																
๓.๒ ช่วยทำแผล																
๓.๓ พาไปรับยา																
๓.๔ ช่วยอาบน้ำ ตัดผม																
๓.๕ พลิกตะแคงตัว																
๓.๖ บริหาร ข้อ กล้ามเนื้อ																
๓.๗ อื่นๆ.....																
๔. อื่นๆ.....																
๔.๑																
๔.๒																
๔.๓																
๔.๔																
๔.๕																
๕. อื่นๆ.....																
๕.๑																
๕.๒																
๕.๓																

ตารางที่ ๓.๕ วิเคราะห์งานของสมาชิกในธนาคารเวลา กับการจัดการทรัพยากร และทุนทางสังคมที่หนุนเสริม ประโยชน์ที่เกิดขึ้น

คำชี้แจง ให้นักวิชาการพื้นที่วิเคราะห์งานของสมาชิกในธนาคารเวลา กับการจัดการทรัพยากร และทุนทางสังคมที่หนุนเสริม ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการจัดการธนาคารเวลา

งานของสมาชิกในธนาคารเวลา	การหนุนเสริมการจัดการธนาคารเวลา (โปรดระบุ ทุนทางสังคม คนทำหลัก เงิน อุปกรณ์ สิ่งของ)				ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการจัดการธนาคารเวลา				
	ทำหลัก	ทำร่วม	สนับสนุน	อื่นๆ.....	ต่อผู้ต้องการ ความช่วยเหลือ	ต่อกลุ่ม องค์กร ชุมชน	ต่อหน่วยงาน	ต่อชุมชน	อื่นๆ.....
๑. งานช่วยเหลือ ดูแล									
๑.๑ ช่วยเหลือดูแล กิจวัตร									
๑.๒ อาบน้ำสระผม									
๑.๓ พาไปธุระ									
๑.๔ ดูแล ใฝ่บ้าน									
๑.๕ ทำงานบ้าน									
๑.๖ ทำงานสวน									
๑.๗ ช่วยอยู่เป็นเพื่อน									
๑.๘ อื่นๆ.....									
๒. งานด้านเศรษฐกิจ									
๒.๑ ฝึกอาชีพ									
๒.๒ งานเอาแรง ลง แขก									
๒.๓ ทำงานอาชีพ									

งานของสมาชิกใน ธนาคารเวลา	การหนุนเสริมการจัดการธนาคารเวลา (โปรดระบุ ทุนทางสังคม คนทำหลัก เงิน อุปกรณ์ สิ่งของ)				ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการจัดการธนาคารเวลา				
	ทำหลัก	ทำร่วม	สนับสนุน	อื่นๆ.....	ต่อผู้ต้องการ ความช่วยเหลือ	ต่อกลุ่ม องค์กร ชุมชน	ต่อหน่วยงาน	ต่อชุมชน	อื่นๆ.....
๒.๔ อื่นๆ.....									
๒.๕ อื่นๆ.....									
๓. งานด้านสุขภาพ									
๓.๑ ช่วยป้อนอาหาร									
๓.๒ ช่วยทำแผล									
๓.๓ พาไปรับยา									
๓.๔ ช่วยอาบน้ำ ตัดผม									
๓.๕ พลิกตะแคงตัว									
๓.๖ บริหาร ซื้อ กลั่มเนื้อ									
๓.๗ อื่นๆ.....									
๔. อื่นๆ.....									
๔.๑									
๔.๒									
๔.๓									
๔.๔									
๔.๕									

งานของสมาชิกใน ธนาคารเวลา	การหนุนเสริมการจัดการธนาคารเวลา (โปรดระบุ ทูตทางสังคม คนทำหลัก เงิน อุปกรณ์ สิ่งของ)				ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการจัดการธนาคารเวลา				
	ทำหลัก	ทำร่วม	สนับสนุน	อื่นๆ.....	ต่อผู้ต้องการ ความช่วยเหลือ	ต่อกลุ่ม องค์กร ชุมชน	ต่อหน่วยงาน	ต่อชุมชน	อื่นๆ.....
๕. อื่นๆ.....									
๕.๑									
๕.๒									
๕.๓									

ตารางที่ ๓.๖ วิเคราะห์การบริหารจัดการธนาคารเวลา และโอกาสพัฒนาต่อยอด

คำชี้แจง ให้นักวิชาการพื้นที่วิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการธนาคารเวลา กับงานที่ต้องเพิ่มเติม แยกตามกลุ่มการทำงาน พร้อมระบุงานที่ต้องทำเพิ่มเติม หรือต่อยอด หรือสร้างงานใหม่ เพื่อการพัฒนางานธนาคารเวลาให้ครอบคลุม

การบริหารจัดการ ธนาคารเวลา	งานที่ต้องพัฒนาเพิ่ม				
	งานช่วยเหลือดูแลกัน	งานด้านเศรษฐกิจ	งานด้านสุขภาพ	งานด้านสังคม	งานอื่น ๆ.....
๑) การบริหารจัดการ สมาชิก					
๒) งานที่สมาชิกทำ					
๓) ผู้ต้องการความ ช่วยเหลือ					
๔) ทุนทางสังคมและ ทรัพยากรที่หนุนเสริม					
๕) ประโยชน์ที่เกิดขึ้น					

ส่วนที่ ๔	พัฒนาข้อเสนอโครงการ

๑. แนวคิด หลักการ

กระบวนการขับเคลื่อนการทำงานโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง เป็นการนำเรื่องดีๆในชุมชนมาพัฒนาต่อยอดขยายผลเพื่อให้ชุมชนสามารถจัดการปัญหาและความต้องการของประชาชนในชุมชนทั้งที่ยังคงอยู่และเปลี่ยนไปตามสภาวะการณ์ที่ไม่หยุดนิ่งของสังคมภายใต้บริบทชุมชน สังคม วัฒนธรรมที่หลากหลาย การทำงานร่วมกับเครือข่ายร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ ทั้งงานในเชิงพัฒนาสังคม งานเชิงประเด็น ทั้งที่มุ่งลดปัจจัยเสี่ยง สร้างปัจจัยเสริม ล้วนเป็นการ“สร้างตัวคุณ” ในการขยายเรื่องราวดีๆไปทำให้เกิดเต็มพื้นที่ ด้วยความมุ่งหวังว่าชุมชนท้องถิ่นจะร่วมกันยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายให้ดีขึ้น การสนับสนุนให้ตำบลเครือข่ายร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่พัฒนางานอาสา งานเด่นของทุนทางสังคม อนาคตความดี ให้ยกระดับขบวนงาน และสร้างระบบการจัดการในรูปแบบอนาคตเวลา ซึ่งเป็นการนำใช้หลักการจัดการที่ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนบริการเป็นหน่วยเวลา สามารถแลกเปลี่ยนเป็นค่าตอบแทน คະແນສະສມเพื่อใช้ประโยชน์ในส่วนอื่น ๆ เมื่อต้องการ หรือจำเป็นในอนาคต การพัฒนาข้อเสนอโครงการนี้จึงมุ่งให้พื้นที่เครือข่ายร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ได้ทบทวนงานเด่น เรื่องเด่นในพื้นที่ การจัดการอนาคตเวลาที่มีอยู่เพื่อหาแนวทางยกระดับงานให้มีการต่อยอดพัฒนางาน จนสร้างผลกระทบในวงกว้างเกิดรูปแบบการจัดการต่อเนื่อง ระยะยาว และมีประสิทธิผลมากกว่ารูปแบบที่ดำเนินการอยู่

แนวทางการพัฒนาข้อเสนอโครงการอนาคตเวลา ได้จัดแบ่งองค์ประกอบของข้อเสนอโครงการออกเป็น ๔ ข้อ โดย เป็นการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสรุปบทเรียนการพัฒนาอนาคตเวลาในพื้นที่ และสรุปส่วนขาดที่ต้องพัฒนาเพิ่มเพื่อให้งานมีความสมบูรณ์ เข้าใจการพัฒนางานในลักษณะอนาคตเวลา โดยเชื่อมโยงสู่หัวข้อต่างๆในโครงการ เพื่อการออกแบบแนวทางการดำเนินงาน แผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับงานพัฒนาอนาคตเวลาในพื้นที่ต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้อปท.เครือข่ายสามารถทบทวน สรุปบทเรียนการดำเนินงานอนาคตเวลา จนสามารถออกแบบแนวทางการดำเนินงาน และเขียนข้อเสนอโครงการได้

๒.๒ เพื่อสร้างการเรียนรู้ในการทบทวน สรุปบทเรียนงานเด่น และการออกแบบแนวทางการดำเนินงานและการพัฒนาข้อเสนอโครงการ

๓. วิธีดำเนินการ

ดำเนินการรวบรวมข้อมูลและสรุปเนื้อหาตามคำชี้แจงในส่วนต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบของข้อเสนอโครงการ จากนั้นนำผลผลิต ผลลัพธ์ของแต่ละส่วนมาร้อยเรียงเป็นข้อเสนอโครงการฉบับสมบูรณ์ ดังนี้

หัวข้อ	แนวทางการเขียนโครงการ
	ชื่อข้อเสนอโครงการ (ใช้ตัวอักษรKaLaTeXa ขนาด ๑๘ ตัวหนา) ..... (ข้อเสนอโครงการ ใช้ตัวอักษร KaLaTeXaขนาด ๑๕)
๑. ชื่อโครงการ/ชุดโครงการ/แผนงาน	๑. ควรเป็นชื่อที่สื่อความหมายถึงเนื้อหาหลักของโครงการได้อย่างกระชับรัดกุม ๒. ความยาวไม่เกิน ๑/๒ บรรทัด ๓. สื่อความหมายถึงเนื้อหาหลักของโครงการได้อย่างชัดเจน ไม่ใช้คำใหญ่ที่มีความหมายกว้างเกินขอบเขตที่แท้จริง หรือไม่ถอดคำทั้งหมดมาจากชื่อแผนงาน
๒. ความเป็นมา หลักการและเหตุผล	วิเคราะห์งานเด่น เรื่องเด่นที่มีการดำเนินงานอนาคตเวลา แสดงให้เห็นการบริหารจัดการสมาชิก งานที่สมาชิกทำ ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ การจัดการคະແນສະສມ และผลตอบแทน ทุนทางสังคม และทรัพยากรที่สนับสนุนและนำเสนอการพัฒนาต่อยอดที่พื้นที่จะดำเนินงาน โดยนำใช้ข้อมูลวิเคราะห์ใน ส่วนที่ ๑ และส่วนที่ ๒

หัวข้อ	แนวทางการเขียนโครงการ
๓. วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด	เป้าหมาย ๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาการดำเนินงานธนาคารเวลาในฐานะองค์กรเจ้าภาพ วัตถุประสงค์ ๑. พัฒนาศักยภาพ กลุ่ม องค์กรชุมชน หน่วยงาน ในพื้นที่ ในการพัฒนางานธนาคารเวลาให้เกิดความต่อเนื่อง ๒. พัฒนาศักยภาพกลไกการจัดการในการพัฒนางานของกลุ่ม องค์กรชุมชน หน่วยงาน ให้ขับเคลื่อนการดำเนินงานธนาคารเวลาในชุมชน ๓. เพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการความรู้ในระดับพื้นที่ในการพัฒนางานธนาคารเวลาโดยชุมชน ตัวชี้วัด ๑. จำนวนสมาชิกงานธนาคารเวลา ๒. จำนวนกลุ่มทางสังคม องค์กรชุมชน หน่วยงานที่มีงานธนาคารเวลา
๔. กลุ่ม เป้าหมาย และพื้นที่ดำเนินการ	๑. กลุ่มผู้ต้องการความช่วยเหลือ ๒. สมาชิกกลุ่ม องค์กรชุมชน หน่วยงานในพื้นที่
ระยะเวลา/กิจกรรม การดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินโครงการ – กิจกรรมการดำเนินโครงการ ๑. พัฒนาหรือเพิ่มเติมคณะทำงานพัฒนางานธนาคารเวลาในพื้นที่ ๒. ประมวลข้อมูลทุนทางสังคมและศักยภาพการจัดการในพื้นที่ เพื่อค้นหา และระบุทุนทางสังคม องค์กรชุมชน หน่วยงานที่สามารถต่อยอดงานพัฒนาธนาคารเวลา ๓. พัฒนาศักยภาพทีมทำงานให้เข้าใจกระบวนการพัฒนาธนาคารเวลาในการดำเนินงานกิจกรรมของทุนทางสังคม องค์กรชุมชน หน่วยงานในพื้นที่ ๔. จัดการความรู้ และพัฒนานวัตกรรมธนาคารเวลา ๕. จัดการเรียนรู้ภายในพื้นที่สำหรับกลุ่ม องค์กรชุมชน เพื่อพัฒนาตนเองให้เกิดงานที่เกี่ยวข้องกับธนาคารเวลา
การบริหารโครงการ/ชุดโครงการ	โครงสร้างของการบริหารจัดการ และกลไกการขับเคลื่อนโครงการ ๑. คณะกรรมการอำนวยการ ระบุรายชื่อ และบทบาทคณะกรรมการ ๒. คณะกรรมการดำเนินงาน ระบุรายชื่อ และบทบาทคณะกรรมการ
งบประมาณ	๑. รายละเอียดงบประมาณที่เสนอต่อสสส. ๒. การสนับสนุนทรัพยากรจากหน่วยงานอื่นทั้งในรูปแบบงบประมาณหรือการสนับสนุนรูปแบบอื่นจะต้องแยกระบุให้ชัดเจน
ผลผลิต/ผลลัพธ์จากการดำเนินงาน	๑. มีกลไกจัดการตนเองที่ประกอบด้วยคณะทำงานมาจากหลายฝ่าย ขับเคลื่อนการทำงานต่อเนื่อง ปรากฏผลงานเป็นรูปธรรม ๒. ข้อมูลสถานะ และศักยภาพการจัดการตนเอง และศักยภาพในการจัดการงานในรูปแบบธนาคารเวลา ๓. มีนักจัดการประสานทุนทางสังคม หน่วยงานในการบริการธนาคารเวลา ๔. มีชุดข้อมูลความรู้เกี่ยวกับรูปธรรมการจัดการ หนุนเสริมให้เกิดธนาคารเวลา ๕. เกิดแหล่งเรียนรู้การพัฒนาธนาคารเวลา นวัตกรรมธนาคารเวลาที่สามารถดำเนินการได้ต่อเนื่อง ต่อยอดเป็นงานวิจัยได้
รายละเอียดของ ผู้รับผิดชอบโครงการ/ชุดโครงการ	ระบุชื่อผู้รับผิดชอบโครงการ องค์กรรับทุน ผู้บริหาร สถานที่ติดต่อ ภาควิชาหรือองค์กรสนับสนุนอื่น

๔. ผลผลิต ผลลัพธ์ที่ต้องการ

- ๔.๑ สรุปบทเรียนการดำเนินงานธนาคารเวลา
- ๔.๒ ข้อเสนอโครงการธนาคารเวลา

ภาคผนวก

(ร่าง)กำหนดการ

ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อถอดบทเรียนการดำเนินงาน
ธนาคารเวลาและการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพโดยชุมชนท้องถิ่น
วันที่ ๒๗-๒๘ มกราคม ๒๕๖๓
ณ ห้องประชุมจุปิตอร์ ๑๒ ศูนย์การประชุมอิมแพค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ เพื่อถอดบทเรียนและจัดทำชุดกิจกรรมการดำเนินงานธนาคารเวลาโดยชุมชนท้องถิ่น
- ๑.๒ เพื่อจัดทำชุดกิจกรรมการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพโดยชุมชนท้องถิ่น

๒. ผู้เข้าร่วมประชุม รวมจำนวน ๑๑๔ คน ประกอบด้วย

- ๒.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานธนาคารเวลา จำนวน ๔๒ แห่ง ตำบลละ ๒ คน จำนวน ๘๔ คน ประกอบด้วย ผู้จัดการธนาคารเวลาและนักวิชาการที่รับผิดชอบธนาคารเวลา
- ๒.๒ ศูนย์สนับสนุนทางวิชาการเพื่อการจัดการเครือข่ายพื้นที่ภาค(ศวภ.) ประกอบด้วย ศวภ.เหนือตอนบน ศวภ.เหนือตอนล่าง ศวภ.ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ศวภ.ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างและ ศวภ.กลาง ประกอบด้วย ผู้จัดการฯ และนักวิชาการที่รับผิดชอบ ศวภ.ละ ๒ คน รวมจำนวน ๑๐ คน
- ๒.๓ ศูนย์วิจัยและพัฒนากระบวนการสุขภาพชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน ๑๐ คน
- ๒.๔ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) โดยสำนักสนับสนุนสุขภาพชุมชน(สำนัก๓) จำนวน ๑๑ คน

เวลา	กิจกรรม
วันจันทร์ที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๓	
๐๘.๓๐-๐๙.๐๐ น.	ลงทะเบียน
๐๙.๐๐-๐๙.๓๐ น. (๓๐ นาที)	เปิดการประชุม ชี้แจงวัตถุประสงค์และเป้าหมายแนวทางการสนับสนุนการขับเคลื่อนธนาคารเวลาและการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพโดยชุมชนท้องถิ่น โดย นางสาวดวงพร เฮงบุณยพันธ์ ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนสุขภาพชุมชน (สำนัก ๓) สสส.
๐๙.๓๐ -๑๐.๐๐ น. (๓๐ นาที)	เรียนรู้และทำความเข้าใจกระบวนการถอดบทเรียน โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิษฐา นันทบุตร ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนากระบวนการสุขภาพชุมชน(ศวช.) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
๑๐.๐๐-๑๒.๐๐ น. (๒ ชั่วโมง)	ปฏิบัติการ: แบ่งกลุ่ม กลุ่มที่ ๑ : การดำเนินงานธนาคารเวลาโดยชุมชนท้องถิ่น กลุ่มที่ ๒ : จัดทำชุดกิจกรรมการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพโดยชุมชนท้องถิ่น โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิษฐา นันทบุตร ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนากระบวนการสุขภาพชุมชน(ศวช.) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ น.	รับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐-๑๔.๐๐ น.	ปฏิบัติการ: (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม
(๕ ชั่วโมง)	กลุ่มที่ ๑ : การดำเนินงานธนาคารเวลาโดยชุมชนท้องถิ่น กลุ่มที่ ๒ : จัดทำชุดกิจกรรมการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพโดยชุมชนท้องถิ่น
๑๘.๐๐-๑๙.๐๐ น.	รับประทานอาหารเย็น
๑๙.๐๐-๒๐.๐๐ น. (๑ ชั่วโมง)	ปฏิบัติการ: (ต่อ) กลุ่มที่ ๑ : การดำเนินงานธนาคารเวลาโดยชุมชนท้องถิ่น กลุ่มที่ ๒ : จัดทำชุดกิจกรรมการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพโดยชุมชนท้องถิ่น
วันอังคารที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓	
๐๘.๓๐-๐๙.๐๐ น.	ลงทะเบียน
๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น. (๓ ชั่วโมง)	ปฏิบัติการ: (ต่อ) กลุ่มที่ ๑ : การดำเนินงานธนาคารเวลาโดยชุมชนท้องถิ่น กลุ่มที่ ๒ : จัดทำชุดกิจกรรมการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพโดยชุมชนท้องถิ่น โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิษฐา นันทบุตร ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาาระบบสุขภาพชุมชน(ศวช.) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ น.	รับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐-๑๕.๓๐ น. (๒.๓๐ ชั่วโมง)	ปฏิบัติการ: (ต่อ) กลุ่มที่ ๑ : การดำเนินงานธนาคารเวลาโดยชุมชนท้องถิ่น กลุ่มที่ ๒ : จัดทำชุดกิจกรรมการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพโดยชุมชนท้องถิ่น
๑๕.๓๐-๑๖.๐๐ น. (๓๐ นาที)	นัดหมายการส่งงาน โดย นางสาวนิสา รัตนดิลก ณ ภูเก็ต ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนสุขภาพะชุมชน (สำนัก ๓) สสส.
๑๖.๐๐ น.	ปิดการประชุม โดย นางสาวดวงพร เสงบุญพันธ์ ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนสุขภาพะชุมชน (สำนัก ๓) สสส.

หมายเหตุ: กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม